

Seçimler ve sol ittifaklar

“Son yıllarda seçimler solun tablosunu daha iyi anlayabilmek, kimin gerçekte ne olduğunu ve nerede durduğunu daha açık biçimde görebilmek için paha biçilmez veriler sunmaktadır. Şu veya bu parti ya da grubun gerçek konumunun, bilincinin ve yöneliminin ne olduğunu daha açık, somut ve kesin biçimde anlamak istiyorsanız, seçimler dönemindeki tutum ve politikasına bakınız, o parti ya da grubun gerçeğini bütün açıklığı ile görme olanağı bulursunuz.”
(Seçimler, Sol Hareket ve Devrimci Sınıf Çizgisi, Ekim, Haziran 2007)

Reformist solda parlamenter tez canlılık

2023 seçimlerine ilişkin olarak ortada resmi olarak açıklanmış bir tarih ve takvim yok henüz ama reformist solun seçim blokları oluştu bile. Uzun ayları bulan ön görüşme süreçlerinin ardından geride kalan haftalar içinde peş peşe salon toplantıları yapıldı, ittifaklar ve bildirgeler açıklandı. Seçimlere her halükârda bir yıldan az bir süre kaldığına göre bu tez canlılık kendi başına yadırganmayabilir. Fakat bu hazırlıkların çok öncelere dayandığını, son bir yılda ise yalnızca hız ve yoğunluk kazandığını ve nihayet seçim ittifakları olarak somutlandığını biliyoruz.

Örneğin SİP-TKP'nin **“TKP 2023 İçin Çağırıyor”** başlıklı broşürü Şubat 2021 tarihlidir. Bugün üzerinden neredeyse iki yıl öncesine aittir. Tüm içeriği üzerinden bu broşür Cumhuriyet'in 100. Yılı ile de ilişkilendirilen bir seçim platformu sunumu ve seçim ittifakı çağırısıdır. Bunu daha alt başlığından bile görmek mümkün: **“AKP'ye**

neden karşıyız? Millet İttifakı neden çözüm değil? 2023 için neden hazırlanmalıyız?” Broşür 2023 seçimlerinde “emekçi halkın ittifakını” oluşturmak üzere bir seçim cephesi çağırısı içermektedir: **“TKP aynı zamanda benzer duyarlılıkları olan siyasi güçleri ve bazı konularda farklı düşünenleri de TKP ile ortak hareket etmeye, emekçi halkın ittifakını yaratmaya da çağırılmaktadır.”** (s.7) Önerilen “cephe” için sunulan dört maddelik çerçeve, **Sosyalist Güç Birliği**'nin yakın zamanda (Ağustos sonunda) açıklanan beş maddelik “ilkesel” çerçevesiyle aşağı yukarı örtüşmektedir.

Parlamenter tez canlılığa ikinci örnek, benzer bir seçim bildirgesini 2022 yılı başında yayınlayan EMEP'tir. **“Bağımsız Demokratik Bir Ülke ve İnsanca Yaşam Bildirgesi”** başlıklı bu açıklama da öncelikle düzen muhalefeti ile araya sınırlar çizmekte, ardından sözü seçimlere getirmekte ve bunu da “halkın gerçek seçeneği”ni oluşturma hedefine bağlamaktadır:

*“Bütün emek ve demokrasi güçlerini
Cumhur İttifakı'nı yıkacak, Millet İttifakı*

karşısında sömürülen ve ezilen halk kitlelerinin haklarını kararlıkla savunacak üçüncü bir seçeneği, gerçek bir Halk İttifakı seçeneğini oluşturmak üzere birlikte hareket etmeye çağırıyoruz.” (s.7)

Değindiğimiz iki örnekten ilki (SİP-TKP) normal seçim tarihini iki buçuk yıl, ikincisi (EMEP) bir buçuk yıl önceleyen zaman kesitlerinde birer seçim bildirgesi yayınlamak yoluna gidebiliyorlar. Bu, seçimlere ve parlamentoya endeksli bir siyasal yaşam ve mücadele anlayışının açık bir göstergesidir.

Seçimlere endeksli ittifaklar çizgisi

Nitekim bu aynı anlayış kendini ittifaklar politikası üzerinden de aynı açıklıkla ortaya koymaktadır. 2021 yılı başından beri solda hummalı bir ittifak arayışı ve buna yönelik girişimler var. Reformist solun üç önemli temsilcisi (SİP-TKP, Sol Parti ve EMEP) daha 2021 Mayıs’ında bir güç ve eylem birliği platformu oluşturduklarını açıkladılar. Bunun salt seçimlere yönelik olmadığını iddia etseler de sözkonusu oluşumun siyasal mücadeleye ilişkin sözü edilebilir herhangi bir sonucu olmadığını biliyoruz. Birkaç ortak açıklama ile bir-iki panel sınırında kaldı bu sözde güç ve eylem birliği. Bu şaşırtıcı da değildi. Zira oluşum gerçekte seçimlere yönelik bir ön hazırlık, bu doğrultuda birleşik bir güç odağı oluşturma niyetinin bir ilk ürünüydü. Seçimlere ilişkin politikalar farklılaşınca EMEP ittifaktan koptu ve güç birliği de sona ermiş oldu. Bu sonuç bile girişimin gerçekte seçimlere yönelik olduğunun bir göstergesidir.

3 Kasım 2002’den beri, yani son yirmi yıldır, reformist solda güç birliği girişimlerinin tümüyle seçimlere endeksli olması neredeyse bir kuraldır. Anılan tarih, dünün bir kısım devrimci yapıları da dahil olmak üzere sosyalist olmak iddiasındaki solun büyük bir bölümüyle parlamentarizme

kaydığı bir dönüm noktasını işaretlemektedir. O zamandan beri ittifak girişimleri hep de seçimleri önceleyen bir zaman diliminde gündeme gelir. Seçimler geride kalır kalmaz da oluşturulan ittifak platformları sona erer. Bu öylesine eski ve yerleşmiş bir davranış biçimidir ki, oldukça erken bir tarihte (Temmuz 2006) aşağıdaki türden bir değerlendirmeye konu olabildiği:

*“Reformist bloku oluşturanlar her seçim öncesinde ve sonrasında kurdukları ittifak ilişkilerinin seçimlere değil mücadeleye yönelik olduğunu ve dolayısıyla süreklilik göstereceğini söyleyip dursalar da, sonuçta olup bitenin salt seçimlere ve parlamenter başarıya endeksli olduğunu olaylar tüm açıklığı ile göstermektedir. Böyle olunca konuya ilişkin tartışmalar da seçim öncesinde gündeme gelmekte ve seçim değerlendirmelerinin hemen sonrasında ise bir sonraki seçime kadar geride kalmaktadır. Nitekim bu tartışmanın geride kalan haftalarda bir kez daha gündeme gelmesi yine yeni bir seçim olasılığı üzerine idi ve şu günlerde hız kesmesi de aynı olasılığın gündemden düşmesi sonucu oldu. Bu davranışın yılları bulan toplam tablosu, hiç de mücadeleye değil fakat tümüyle parlamentarizme endeksli bir tutumun tipik ifadesi olarak durmaktadır orta yerde.” (H. Fırat, **Tasfiyeci Sürecin Son Aşaması: Parlamentarizmi**, s.67, Eksen Yayıncılık)*

Olağanlaşan parlamentarist söylem

Reformist solda artık oturmuş bir parlamentarist anlayış ve buna uygun düşen içselleştirilmiş bir söylem var. 3 Kasım 2002’den beri ve uzun yıllar boyunca parlamentarist söylemin açık ara önde temsilcisi EMEP idi. Buna 2002’de “Denizlerin yolu parlamentoya çıktı” vecizesiyle başlamışlardı. 2004’te yerel

seçimleri “yerel iktidarlaşma”nın bir olanağı ve böylece “genel iktidarlaşma”nın da bir basamağı olarak görmekle devam ettiler. Giderek bu türden söylemleri olağanlaştırıp kanıksadılar. Parlamentarist yaklaşım ve söylemler düzen solunu tercih edilebilir bir müttefik olarak görmek noktasına kadar varabildi. Bunun ilk örneğini, 2004 Mart’ı gibi oldukça erken bir tarihte, yerel seçimlere Murat Karayalçın liderliği ve “SHP çatısı” altında girerek vermişlerdi. Şimdilerde ise, Millet İttifakı’nı reddederken bunu CHP’nin yanlış yerde durduğu, asıl yerinin “demokrasi ittifakı” olması gerektiğini söyleyerek, böylece düzen muhalefetine ana partisini “safılara” çağırarak yapıyorlar.

Gelinen yerde ise dün SİP hiziplerinden TİP bu alanda artık EMEP’i de geride bırakmış görünüyor. Son birkaç yıldır parlamento kürsüsü üzerinden görünür hale gelmenin ve düzen solu çizgisindeki medya organları üzerinden cömertçe öne çıkarılmanın yarattığı baş dönmesiyle olmalı, artık her türden parlamentarist söylemi en olağan bir biçimde kullanmakta bir sakınca görmeyebiliyor bu partinin temsilcileri. Hele de partinin parlamenter konumu üzerinden bir süredir yıldızı parlayan başkanı. “Ekmelledin gibi biri olmamak kaydıyla” düzen muhalefetine göstereceği herhangi bir “cumhurbaşkanı” adayına destek vereceklerini yeri geldikçe yineleyip duruyor. Peki bunun burjuva bir hükümete onay ve destek vermekle aynı anlama geldiğini bilmiyor olabilir mi? Teorik geleneği ile pek övünen SİP-TKP kökeninden geldiğine, dahası yıllar boyunca (ve bölünmeye kadar!) bu aynı partiyi başkanlık konumu üzerinden temsil ettiğine göre muhtemeldir ki biliyor. Buna rağmen gönlü rahat biçimde böyle söylemleri açıkça yineleyip durması, parlamenter başı dönmüşlük içinde her türden ilke ve ölçünün artık bir yana bırakılması anlamına geliyor. İşin aslında da durum tam olarak budur.

Bu düşünüş tarzına çok sayıda başka örnek verilebilir. İşte bunlardan içler acısı bir ötekisi: “*Erkan Baş: TİP yüzde 3 oy alsın, işçiye cop kaldırmaya kimse cesaret edemez.*” TİP çizgisindeki günlük *İleri Haber* sitesinin 26 Ağustos 2022 tarihinde verdiği bir haberin manşeti bu. TİP başkanının konuşmasının manşete konu olan bu kısmı haberde şöyle yer alıyor:

“TİP’in hedeflerine ilişkin de konuşan Baş, ‘Türkiye’de sosyalist bir parti 1965 seçimlerinde yüzde 2,9 oy almış, Türkiye İşçi Partisi. Biz hedefi oraya koyduk. Yüzde 3 alacağız, yüzde 3 için çalışacağız’ şeklinde konuştu.

“Siyaset 2 şey için yapılır. Bir, iktidar olursunuz ve bir şeyleri yaparsınız; bir de güçlü bir muhalefet çizgisi oluşturursunuz, bazı şeyleri yaptırmazsınız’ diyen Baş, ‘Türkiye İşçi Partisi yüzde 3 oy alsın, parlamentoda bir grup kursun, İstanbul Sözleşmesi’ni tartışamazsınız bile. Gülşen’i tutuklamak o savcının aklına bile gelmez. Sokağa çıkan işçiye cop kaldırmaya kimse cesaret edemez’ ifadelerini kullandı.”

Yüzde 3 oy ve parlamentoda bir grup! İşte sömürünün değilse bile baskının ve zulmün, keyfiliklerin ve hak gasplarının sonunu getirmenin altın anahtarı! Bunları söyleyen kişi, bizzat 1965’ten örnek verdiği partinin tam da sözü edilen seçim “başarısı”nın ardından, değil seçmenlerinin bizzat milletvekillerinin, değil sokakta tam da girdikleri o meclis çatısı altında başlarına neler geldiğini (ne tekmeler indirdiğini!) bilmez mi? Bunları söyleyen kişi, bizzat parlamenter olmasını borçlu olduğu partinin, HDP’nin, seçimlerde değil yüzde 3 neredeyse yüzde 13 oy aldığını, parlamentoda üçüncü büyük gruba sahip bulunduğunu, ama buna rağmen temsil ettiği kitlenin başına sabah akşam cop indirdiğini, başta parti başkanları olmak üzere seçilmiş temsilcilerinin yıllardır hapislerde tutulduklarını bilmez mi? Bu hafiflik ve naiflik örneği sözler, bunları doğuran o

muhakeme tarzı, “parlamentar budalalık” denilen durumun tipik ve uç bir örneği sayılmalıdır.

Fakat bunun hiç de yalnızca TİP’e özgü bir durum olmadığını da eklemek durumundayız. Bugünkü TİP’in içinden çıktığı “geleneğin”, bu aynı düşünüş tarzının en kötü ve acınası örneğini yıllar öncesinden vermişti. SİP-TKP’nin 2011’deki “500 bin oy” kampanyasının oturduğu mantık da tamı tamına buydu. O tarihlerde başkan yine Erkan Baş idi ama partinin çizgisi başkalarından soruluyordu. Şubat 2011’de, bu kötü ünlü kampanyaya ilişkin soruları yanıtlarken, Kemal Okuyan’ın söyledikleri arasında şunlar da vardı:

“Evet, Türkiye Komünist Partisi, boyun eğmeyen 500 bin kişinin varlığının bir biçimde tescillendiği bir Türkiye’de hiçbir şeyin eskisi gibi olmayacağını düşünüyor... TKP’nin bugünkü düzene, gidişata tepki duyanlara söyleyeceği şudur: Kendinize, ülkenize, halka bir iyilik yapın ve Türkiye’nin siyasal dengelerini radikal biçimde değiştirecek bir gelişmenin önünü açın.” (Sol.org, 11 Şubat 2011)

Sözü edilen “tescillenme” seçimlerde SİP-TKP’ye verilecek “500 bin oy” üzerinden olacaktı. Böylece artık “Türkiye’de hiçbir şey eskisi gibi olmayacak”tı! Pasif bir parlamenter tercih “Türkiye’nin siyasal dengelerini” baştan aşağı değiştirecekti! Böyle düşünebilen insanların kendilerine ciddi ciddi “komünist” diyebildiği bir ülkede yaşıyoruz ne yazık ki.

Parlamentar avanaklık İkinci Enternasyonal partilerinin yaşadığı çürümenin temel nedenlerinden biriydi. Benzer bir akıbet İkinci Dünya Savaşı’nı izleyen dönemde Üçüncü Enternasyonal partilerinin başına geldi. Yine de, güçlü devrimci geleneklerden beslenen ve içlerinden bazıları bir dönem seçimlerde önemli bir oy desteği de elde edebilen bu partilerin parlamenter hayal dünyalarını bu

denli başı boş bıraktıklarını sanmıyoruz. Fransız Komünist Partisi Hitlerci faşist işgal döneminin en etkin direniş partisi idi. Bu sayede savaşı izleyen dönemde yüzde 30’a dayanan bir oy desteğine de ulaşmıştı. Ama bu Fransız burjuvazisinin bu aynı dönemde işçi grevlerini zor kullanarak bastırmasına bir engel oluşturamıyordu. (Benzer durumdaki İtalya’da da sonuç farklı değildi).

SİP-TKP’nin “500 bin oy”dan beklentisi ile bugünkü TİP’in yüzde 3’e denk gelen bir buçuk milyon oydan beklentisi mantıksal öz bakımından tam olarak örtüşmektedir. Bu hizipleşme, bölünme ve giderek farklılaşmaya rağmen parlamenterist düşünüş tarzındaki ortak mayaya işaret etmektedir. Bu maya SİP’i de incelemekte, “geleneğin” kök aldığı 1960’ların o kaba burjuva parlamentarizmine dayanmaktadır. 1965 seçimlerinde yüzde 3’lük bir oy desteği, o günkü TİP yönetiminde herşeyi parlamenter yaşama ve başarıya endeksleyen, “parlamentar yoldan sosyalizme barışçı geçiş” hayallerini depreştiren bir sonuç doğurmuştu. Yine de bugünkü benzerleriyle arada önemli bir fark var. Tarihsel TİP’in yönetimindeki baş dönmesi somut bir seçim başarısının ardından gelmişti. Şimdiki bu türden boş hayalleri ortada henüz bir şey yokken yaşıyorlar. Ya bir de gerçekten bir parça parlamenter başarı elde etseler! (Son seçimlerde İzmir’in bir-iki mahallesinde %1’i bulanların bunu “psikolojik sınır nihayet aşıldı!” sevincine konu ettiklerini biliyoruz.)

İşçilerde ve emekçi kitlelerde burjuva temsili kurumlara ilişkin varolan köklü önyargıları ve dayanaksız hayalleri darbelemek, devrimci bir seçim politikası ve çalışmasının olmazsa olmaz bir unsurudur. Reformist sol ise bunun tam tersini yayıyor. Bu türden önyargıları pekiştiren ve hayalleri daha da depreştiren bir söylemle hareket ederek, böylece kurulu düzenin değirmenine su taşıyor. Bu bakış ve davranışa ilişkin

olarak bugüne kadar çok şey söyledik.

Aşağıdaki pasaj buna yalnızca bir örnektir:

“Seçimler, genel kural olarak, siyasal ilgi ve tartışmaların burjuva siyasal yaşamın olağan dönemlerine göre nispeten yoğunlaştığı dönemlerdir. Burjuva düzen partileri emekçi kitlelerde kaçınılmaz olarak oluşan bu ilgi yoğunlaşmasını tümüyle yalana ve demagojiye dayanan bir propaganda ile düzen kanalları içinde tutmaya, onlarda burjuva temsili kurumlarla ilgili hayalleri yaşatmaya ve güçlendirmeye, ve bu arada elbette, oy desteklerini alarak bunu kendileri için bir siyasal güce dönüştürmeye çalışırlar. Devrimci parti ve örgütler ise, aynı ilgi yoğunlaşmasından düzenin ve düzen kurumlarının etkili bir teşhirini yapmak, özellikle seçimler ve parlamento konusundaki hayalleri darbelemek ve olanaklı olduğunca yıkmak, bu çerçevede seçim dönemi politizasyonundan kitlelerin devrimci bilincini, mücadelesini ve örgütlenmesini geliştirmek üzere yararlanmak yoluna giderler.” (H. Fırat, **Seçimler ve Sol Hareket**, s.8-9, Eksen Yayıncılık)

Reformist solda seçim ittifakları

Reformist solda halen şekillenmiş iki seçim bloku var. Bunlardan ilki HDP eksenlidir ve bu parti bünyesindeki bileşenlerin yanı sıra öteki altı sol gruptan oluşmaktadır. Parlamentoda temsil edilmeyi özellikle önemseyen ve bunun nasıl olanaklı olabileceğini de gerçekçi bir biçimde değerlendiren TİP ve EMEP, **Emek ve Özgürlük İttifakı** olarak isimlendirilen bu blok içinde yer alıyor.

Kendini **Sosyalist Güç Birliği** olarak isimlendiren öteki blokta ise Sol Parti ile SİP’in gerçekte tümüyle aynı ideolojik zeminde hareket ettikleri halde nedense ayrı duran üç ayrı hizbi (SİP-TKP, TKH

ve Devrim Hareketi) yer alıyor. İttifakı oluşturanlar bileşimin bu zayıflığını örtmek kaygısıyla olmalı, dört grup yerine çok sayıda aydın, sanatçı, akademisyen, politikacı ve sendikacının imzasını içeren bir bildirgeyle kendilerini duyurmayı tercih ettiler.

HDP eksenli **Emek ve Özgürlük İttifakı** demokrasi mücadelesini, bu çerçevede temel demokratik hak ve özgürlükleri, elbette bu kapsamda Kürt sorununu öne çıkaran bir tutum içinde. Tersinden **Sosyalist Güç Birliği** ise emperyalizme karşı bağımsızlık, dinsel gericiliğe karşı laiklik mücadelesini vurgulamakta ve bu sonucusunu “cumhuriyetin kazanımları”na bağlamaktadır. Elbette **Emek ve Özgürlük İttifakı** açıklaması emperyalizmden, **Sosyalist Güç Birliği**’ninkiyse demokratik hak ve özgürlüklerden söz etmektedir. Fakat bu ara değinmeler açıklamaların toplamında fazlasıyla iğreti durmaktadır. Mücadelenin genel çerçevesini AKP iktidarına karşıtlık üzerinden çizmek ile devrimi ve sosyalizmi söylem olarak bile anmamaksa, her iki açıklamanın dikkate değer ortak yanını oluşturmaktadır.

Emek ve Özgürlük İttifakı

Deklarasyonu’nun “**acil görev**” olarak sunduğu şu başlangıç sözleri gerçekte açıklamanın tüm içeriğini en veciz biçimde özetlemektedir:

“Cumhur İttifakı’nın yarattığı yıkımı durdurmak, Tek Adam Yönetimi’ni sonlandırmak, halkın çalışma ve yaşam koşullarını iyileştirmek, demokratik hak ve özgürlükler temelinde bir değişim ve dönüşümün gerçekleşmesini sağlamak, önümüzdeki dönemin acil görevidir. Bu değişim ve dönüşümün yaşanabilmesi için emekten, barıştan, demokrasiden yana güçlerin ortak ve birleşik mücadeleyi güçlendirmesi ve kararlı bir şekilde sürdürmesi büyük önem taşıyor.”

Bu, tamı tamına bir “demokratik Türkiye” platformudur. Nitekim

deklarasyonda bu hedef sık sık yinelenmekte, buna ilişkin istemlere de genişçe, yer yer ayrıntılara inilerek yer verilmektedir. Oysa sunulan bu aynı çerçevenin içinde emperyalizme karşı mücadele ve dolayısıyla bağımsızlık istemi yoktur. Açıklamanın toplamında herhangi bir anti-emperyalist mücadele görevine ya da istemine yer verilmemiştir. “Yaşanan ekonomik krizin ve çok yönlü toplumsal yıkımın ağır faturasını yerli ve yabancı sermayeye” ödetmek gerektiği ifadesi denebilir ki (denebilirse tabi!) bunun biricik istisnasıdır.

Ekonomik, sosyal ve siyasal reform istemlerinin genişçe yer aldığı bir deklarasyonda herhangi bir anti-emperyalist istemin yer almaması doğal olarak fazlasıyla açıklayıcıdır. Deklarasyonun açıklandığı etkinlik kürsüsünü cömertçe TİP ve EMEP’lilere bırakan Kürt hareketi, ortak platformun çerçevesini kendine göre belirlemeye bir kez daha özel bir dikkat göstermiş görünüyor. HDP eksenli ittifak derken tam da bu belirleyiciliği kastetmiş oluyoruz.

Demokratizmleri baskın olsa da emperyalizm gerçeği ve anti-emperyalist mücadelenin önemi konusunda yine de bilinci ve hassasiyetleri bulunan bir dizi grubun bu durumu içlerine nasıl sindirebildiği ise önemli ama yanıtı çok da zor olmayan bir sorudur. Günümüzün sosyalist olmak iddiasındaki sol gruplar yelpazesi ezici ağırlığıyla uzun yıllardır iflah olmaz bir oportünizme batmış durumdadır.

Kürt hareketi eksenli ittifakın bir ara başlık altında yer verdiği Kürt sorununa ilişkin çözüm önerisi ise özü itibarıyla şöyledir: “Demokratikleşme ile doğrudan bağlantılı ve iç içe geçmiş olan Kürt sorununun çözümü için inkâr ve bastırma siyaseti yerine demokratik ve barışçı bir çözüm için adım atılması gereklidir.”

Emek ve Özgürlük İttifakı
Deklarasyonu, ittifakı kastederek, “Bu

birlik ve mücadele yeni dönemin belirleyici, etkin bir gücü de olmak zorundadır” diyor ve seçimlerin bu yolda yalnızca ara bir uğraktan ibaret olduğunu ekliyor. Fakat böyle bir ittifakın neden tam da seçim öncesinde kurulduğuna ve geçmişteki benzer ittifakların neden tam da seçimlerin ardından sona erdiğine ilişkin kaba gerçek orta yerde duruyorken, buradaki iddia herhangi bir inandırıcılık taşıyor.

Sosyalist Güç Birliği ya da orta sınıf çizgisi

Sosyalist Güç Birliği’nin kurulduğunu ilan eden açıklama şu sunumla başlıyor:

“Cumhuriyet tarihinin en kritik dönemlerinden birinden geçiyoruz. AKP, yirmi yıllık iktidarı boyunca Cumhuriyet’in kazanımlarını tek tek ortadan kaldırarak tam boy piyasacı ve işbirlikçi bir siyasal İslamcı rejimi kurdu. Sermaye yanlısı uygulamalarıyla emperyalist-kapitalist sistemin ülkemiz üzerindeki boyunduruğunu güçlendirdi. Hak ve özgürlükleri tümüyle ortadan kaldırarak sürdürülen bu sömürü ve baskı düzeni ülkemizi sonu gelmez bir felakete sürükledi.”

Bu çerçevede hayati görev, “AKP’nin yarattığı bu felakete bütünlüklü bir hesaplaşma”dır. Bu da “ancak ilerici toplumsal kesimlerin örgütlü ve dinamik mücadelesiyle sağlanabilir.” AKP karşıtlığına daralmış bir bakış açısı temelli bir sorun olsa da seçimlere değil örgütlü militan mücadeleye vurgu kuşkusuz yerindedir. Ama bu böyleyse eğer, bu türden bir güç birliğine neden bugüne kadar ihtiyaç duyulmayıp da, tam da seçimler öncesinde bu yola girildiği sorusunun yanıtı, tıpkı **Emek ve Özgürlük İttifakı** örneğinde olduğu gibi, yazık ki ortada kalmaktadır.

Emek ve Özgürlük İttifakı’nın “demokratik Türkiye” hedefine karşılık **Sosyalist Güç Birliği** “emekçilerin laik,

demokratik, bağımsız cumhuriyetini kurmak”tan söz ediyor. Böyle bir cumhuriyet normal olarak ancak sosyalist bir cumhuriyet olabilir. Ama değil burada “sosyalistler”in ortak açıklamasının toplamında, devrim ya da sosyalizm üzerine doğrudan bir söz ya da tanıma rastlamıyoruz. Elbette “*sömürünün ve işsizliğin ortadan kaldırılacağı, insanca bir yaşamın kurulacağı bir cumhuriyet*”ten söz edenler bununla sosyalizmi anlatmaya çalışıyorlar. Peki ama bunu arada bir de olsa neden daha doğrudan ifade etmezler? “Sosyalistler” dosdoğru devrimden ve sosyalizmden söz etmeyeceklerse, kendi konum ve kimliklerini dosdoğru ve apaçık ortaya koymayacaklarsa eğer, seçimlere katılmak ve ondan devrimci amaçlarla yararlanmak amacından nasıl söz edilebilir ki? Bu durumda geriye düzenin yasallık cenderesine ve seçimlere uyarlanmış güdük seçim platformları ya da bildirgeleri kalır. İncelemekte olduğumuz örneklerde olduğu gibi.

Sosyalist Güç Birliği açıklamasının muğlak cumhuriyet hedefini beş madde halinde sunulan bir platform izliyor. Önden “temel mücadele hedefleri” olarak sunulan bu beş madde, açıklamanın sonunda bu kez “temel ilkeler” olarak tanımlanıyor.

İlk hedef ya da ilke, “ucube” olarak nitelenen tek adam rejiminin kaldırılması üzerinedir. Yerine önerilense şudur: “*Emekçi halkın siyasete güçlü bir biçimde katılımını sağlayacak, seçim sistemi de dâhil olmak üzere, bütünlüklü bir mekanizma kurulmalıdır.*” Belli ki düzen muhalefetinin “güçlendirilmiş parlamenter sisteme dönüş” hedefine karşı sunulmuş bir alternatiftir bu. Fakat yazık ki “sosyalist” açıdan hiçbir şey anlatmamaktadır. Kurulu düzen altında “emekçi halkın siyasete güçlü bir biçimde katılımını sağlayacak” sözde “bütünlüklü mekanizmaların kurulmasını” savunmak, en iyi durumda düzgün işleyen bir burjuva demokrasisi talep etmektir. Sunumlarında

“*Hak ve özgürlükleri tümüyle ortadan kaldırıldığı*”nı saptayanlar, bu türden belirsiz boş laflar yerine, neden dosdoğru temel demokratik hak ve özgürlükler üzerine açık bir tanım ve net istemler ortaya koymazlar acaba?

İkinci madde sömürü, eşitsizlik ve adaletsizlik üzerine kurulu mevcut “toplumsal ve siyasal düzenin reddi”ne ilişkindir. Karşılığında talep edilense şudur: “*Özelleştirmelere son verilmeli, peşkeş çekilmiş bütün kamu varlıkları ve sektörler kamulaştırılmalıdır. Eğitim, sağlık ve bakım hizmetleri başta olmak üzere tüm insani ihtiyaçlar kamu hizmeti olmalı, eşit ve ücretsiz sunulmalıdır. Emperyalist tekellerin topraklarımız üzerindeki yağmasına son verilmeli, ekonomi planlama ilkesine göre yeniden tasarlanmalıdır.*”

İttifak bileşenlerinin bilinen yaklaşımları üzerinden, bunun ekonomide kitlelerin ekonomik ve sosyal ihtiyaçlarını da gözeten bir “planlı devletçilik” anlamına geldiğini biliyoruz.

Üçüncü madde emperyalizme karşıtlık ve dolayısıyla siyasal bağımsızlık talebi üzerinedir: “*Bağımsız ve egemen bir Türkiye için emperyalizme karşı mücadelede kararlıyız.*” Bu çerçevede ileri sürülen iki de talep var: “*Türkiye NATO’dan çıkmalıdır. Ülkemizdeki yabancı üsler kapatılmalıdır.*”

Dördüncü madde dinsel gericiliğe karşı mücadele ve laiklik ilkesi üzerinedir. Bu çerçevede sıralanan taleplerse şunlar: “*Tarikat ve cemaat kadrolaşmaları tasfiye edilmelidir. Eğitim birliği sağlanmalı, tarikat ve cemaat okulları ile yurtları kapatılmalıdır.*”

Ve nihayet beşinci madde, olduğu gibi aktarıyoruz:

“*5- Yurttaşlığın tesis edilerek etnik, dinsel, mezhepsel ve toplumsal cinsiyetten kaynaklı farklılıklar nedeniyle ayrımcılığın ve karşıtlıkların ortadan kaldırıldığı, herkesin eşit ve kardeşçe yaşayacağı özgür*

bir cumhuriyet hepimizin özlemidir. Bunu gerçekleştirmek isteyen herkesi ortak mücadeleye davet ediyoruz.”

İfade edilen “özlem”i anlayabiliyoruz. Peki ama buna nasıl ulaşılacak? Yanıt: “Yurttaşlık tesis edilerek”! Böylece anlamı ve içeriği tümüyle belirsiz bir başka “hedef” ya da “ilke”yle karşı karşıya kalmış oluyoruz.

Sosyalist Güç Birliği gibi bir iddia ile kamuoyunun ve emekçilerin karşısına çıkanlar, ortaya koydukları beş maddelik platformun ikisinde bu denli bir belirsizliği ve bulanıklığı tercih edebilmişlerdir. Bu durumda geriye üç “ilke” kalıyor: Bağımsızlık, laiklik ve halkçılığı da içeren kamuculuk (devletçilik!). Yani planlı devletçiliğe dayalı bağımsız ve laik bir Türkiye! İttifakın seçimler vesilesiyle ortaya koyduğu programın çerçevesi budur.

Bu platform 1960’lardaki sol Kemalist Yön çizgisinin günümüz koşullarına uyarlanmış bir versiyonundan öte bir şey değildir. Açıklamanın temel demokratik hak ve özgürlükler ile bunun bir parçası olarak Kürt sorunu konusunda herhangi bir açık tanım (“ilke” ya da “hedef”) içermemesi, bu çerçevede şaşırtıcı değildir. Ne de olsa “cumhuriyetin kazanımları” içinde bunlar zaten yoktur. Kemalist burjuva cumhuriyeti daha doğumundan itibaren siyasal özgürlükleri boğmuş ve bir ulus olarak Kürtleri inkar etmek ve sistemli bir biçimde ezmek yoluna gitmişti. Bütün cumhuriyet tarihi boyunca da bu böyle sürdü. Dolayısıyla şimdiki tutum tarihsel mirasa da uygundur.

Ama elbette aynı zamanda temsil edilen sınıfsal konuma da. Yeri geldikçe “laiklik ilkesi bizim için çok önemlidir” deyip duranlar için temel demokratik hak ve özgürlükler neden pek de önemli değildir acaba? Çünkü işin özünde buna fazlaca ihtiyaçları yok. Modern orta sınıfın Kürt sorununa duyarsız ilerici katmanları bugünün

Türkiye’inde bile kendilerini siyasal açıdan iyi kötü özgür hissedebiliyorlar. Baskı, terör ve yasaklardan tümüyle muaf olmasalar bile bundan pek de fazla etkilenmiyorlar (buna sayısız somut örnek gösterilebilir). Onların asıl sorunu ve dolayısıyla kaygısı, kültürel değerler ve yaşam tarzına ilişkindir. Laiklik sorununu bunca önemsemelerinin, onu başlı başına bir sorun haline getirmelerinin gerisinde bu var. Bu katmanların içinde nefes alıp verenlerin, sosyal dayanaklarını buradan oluşturanların, kitle desteklerini buradan büyütme isteyenlerin, bu katmanları ne edip edip CHP’ye kaptırmamayı en önemli ve öncelikli sorun sayanların, bu sınıfsal ufkun siyasal temsilcileri olarak hareket etmelerinde şaşılacak bir yan yok.

Dinsel gericiliğe karşı mücadeleyi, sermaye köleliğine karşı mücadelenin organik bir iç ögesi olarak ele almak yerine, onu başlı başına bir konu, ilke ya da istem, dolayısıyla mücadele hedefi haline getirmek ilerici orta sınıf ufkuna dayalı bir sosyal-sınıfsal konuma ve tutuma işaret etmektedir.

Kapitalizm yeni bir sosyal düzen olarak iyi kötü oturduğundan beri kendi içinde bir laiklik mücadelesi, her yerde cumhuriyetçi burjuva radikallerinin bir tercihi ve tutumu olagelmıştır. Onlar bununla işçi sınıfının ve emekçilerin ilerici katmanlarını burjuva cumhuriyetçi bir çizgi üzerinden düzen sınırlarına hapsedmiş, gerici önyargıların pençesindeki kesimleri ise kilise ve ruhbanın, yani dinsel gericiliğin kucağına itmişlerdir. (Tüm cumhuriyet tarihi boyunca bizde de “irticaya karşı mücadele” söylemi ve eylemi tam olarak bu aynı sonuca hizmet etmiş, 28 Şubat bu oyunun son sahnesini oluşturmuş ve nihayet yerini tüm görkemiyle dinsel gericiliğe bırakarak perdeyi indirmiştir). 20. yüzyılın başlarında Lenin başta olmak üzere dönemin marksistlerinin ikili tuzağa dayalı bu burjuva eğilime karşı kararlı bir mücadele yürütmeleri, dinsel gericiliğe karşı mücadeleyi sermaye köleliğine karşı

mücadelenin organik bir iç ögesi olarak ele almanın özel ilkesel anlamına ve önemine işaret etmeleri boşuna değildir.

Sonuç: ‘60’lı yıllara dönüş!

7 Haziran 2015 seçimlerini önceleyen aşağıdaki değerlendirme, solda 2023 seçimlerine yönelik olarak oluşan ikili bloklaşmayı anlayabilmek bakımından fazlasıyla açıklayıcıdır:

“70’li yılların devrimci demokratik hareketi bağımsızlık ve demokrasi hedeflerine dayalı bir programa sahipti. Bu programın organik bir bütünlüğü vardı ve hiç değilse teorik kurgusu yönünden devrime dayalı idi. 12 Eylül yenilgisinin yarattığı ağır tasfiyeci yıkım, devrimci konumun ve dolayısıyla devrime dayalı programın terkedilmesiyle sonuçlandı. Terkedilen bağımsızlık ya da demokrasi temaları değil, fakat onların organik bütünlüğü ve devrime dayalı bir program içinde ele alınmaları idi.

“Solun sonraki zaman içindeki tasfiyeci evrimi, bu iki temadan birinden birini esas alan ve ötekini geri plana iten bir sol akımlar kümelenmesi ortaya çıkardı. Yakın dönem gelişmeleri üzerinden ve özetle söyleyecek olursak, Kürt hareketinin girdabına kapılanlar için bağımsızlık sorunu geri plana düştü, demokrasi konusu liberal bir içerikle esas platform haline geldi. Böyleleri şimdi HDP çatısı altında yer alıyorlar ve ‘radikal demokrasi’, yani liberal burjuva demokrasisinin radikal yorumu programında birleşiyorlar. Öteki bir kesim oluşturanlar, özellikle de AKP hükümetleri döneminin “Cumhuriyet’in kazanımları”nı hedef alan koşulları içinde, demokrasi sorununu geri plana iterek, bağımsızlık adı altında (ki onlar için ‘Cumhuriyet’in kazanımları’ ile özdeşti bu) ulusal liberal bir çizgiye kaydılar.” (7 Haziran Seçimleri ve Siyasal Tablo, Ekim, Sayı: 296, Nisan 2015)

Açıklanan ittifakların bileşimi kadar yayınlanan deklarasyonlar

da bu değerlendirmeyi bir kez daha doğrulamaktadır. Bir yanda **Emek ve Özgürlük İttifakı**’nın “demokratik Türkiye” ve öte yanda **Sosyalist Güç Birliği**’nin “bağımsız, laik ve kamucu Türkiye” programı. Günümüzde reformist solun tablosu budur.

Bu tabloda esaslı bir yenilik de yoktur. Son kırk yılın dünyaya ve Türkiye’ye egemen gerici atmosferi altında birbirini izleyen tasfiyeci süreçlerin solu büyük bir bölümüyle bu konuma sürüklemesi neredeyse çeyrek yüzyılı buldu.

Aşağıdaki değerlendirme buna tanıklık etmekte ve geriye eklenecek söz bırakmamaktadır:

*“3 Kasım 2002 ise seçimleri geleneksel solun toplam tarihinde kelimenin tam anlamıyla gerçek bir dönüm noktası oldu. Neredeyse tamamı ‘71 Devrimci Çıkışı’ndan kök alan irili ufaklı bir dizi grup, bu seçimler evresinde en bayağı bir parlametarizm anlayışı ve hayaliyle ortaya çıktılar ve o günden bugüne buna yeni boyutlar kazandırdılar. ‘71 Devrimci Çıkışı tüm tarihsel anlamını, düzen kurumlarına bel bağlamaktan, bu çerçevede parlamenter hayallerden koparak devrim yolunu tutmakta bulmuştu. Her kesimiyle tasfiyeci sol devrim yolundan kopuşunu sonunda en bayağısından bir parlamentarizme vurdurarak, tarihi kopuş öncesi noktaya döndü. Parlametarizinden koparak devrimcileşenler, ona dönerek böylece devrimci dönemlerinden geriye hiçbir iz bırakmamış oldular. Ama temel önemde bir farkla: ‘60’lı yılların parlamentarizmi dönemin modern sosyal uyanış ortamında yeniden doğuş halindeki bir solun ilk saf ve ham, dolayısıyla masumiyet yüklü aşamasını temsil ediyordu. Oysa bugünün parlamentarizmi bir çürüme ve tükeniş sürecinin tepe noktasını...” (H. Fırat, **Parlamentarizm: Tasfiyeci Sürecin Son Aşaması**, s.9, Eksen Yayıncılık)*

Üniversite gençliği, sorunlar ve sorumluluklar

Türkiye kapitalizmini belirleyen çok yönlü krizler, toplumsal yaşamın bir dizi alanında yıkıcı sonuçlar üretmeye devam ediyor. Özellikle son birkaç yılda kontrolden çıkan ekonomik-mali kriz, geniş emekçi yığınların yaşamını derinden etkiliyor. Bunun kaçınılmaz sonucu yoksulluğun görülmemiş boyutlarda kitleselleşmesi oldu. Bugün geniş emekçi yığınlar gündelik yaşamını sürdürmekte ve en temel insani ihtiyaçlarını karşılamakta dahi alabildiğine zorlanmaktadır.

Toplumun büyük bir kesimini etkileyen ekonomik-mali kriz ve onun yıkıcı sonuçlarının bir toplumsal kategori olarak gençlik kitlelerini etkilememesi elbette düşünülemez. Tersine, gerek öğrenci gençlik gerekse erken yaşlarda emek sömürsüne maruz bırakılan yada işsizliğin derin çukuruna itilen gençlik kitleleri krizin etkilerini derinden yaşıyorlar. Bu durum gençlik içerisinde ekonomik-sosyal sorunları derinleştirirken, yanı sıra ideolojik-kültürel yıkım da alabildiğine kapsamlı bir sorun haline gelmiş bulunuyor.

Neo-liberal saldırıların yıkıcı etkisi

Bugün sayısı milyonlarla ifade edilen üniversite gençliğinin tablosunu anlamak ve yerli yerine oturtmak, burjuva gericiliğinin neo-liberal saldırı dönemini dikkatle incelemeyi gerektirmektedir. Zira, günümüz gençlik kitlelerinin ekonomik-sosyal durumu ve beraberinde şekillenen ideolojik-kültürel “kimliği” bu dönemin dolaysız bir sonucudur.

Dünyada olduğu gibi Türkiye’de de kapitalizmin son 40 yılını belirleyen en temel olgu neo-liberal saldırı süreci olmuştur. ‘70’li yıllarda küresel ölçekte bunalıma giren kapitalist dünya düzeni, sermaye birikimi ve transferini yeni bir düzeyde sürdürebilmek için neo-liberal saldırı programını devreye soktu. Bir yandan

esnek ve kurlsız çalışma rejimleri ile işçi sınıfı üzerindeki sömürü katmerleştirildi, öte yandan kamusal hizmetler ve üretim birimleri piyasanın yağmasına açıldı. Eğitim, sağlık, ulaşım vb. bir dizi kamusal hizmet piyasalaştırılarak, bu yolla sermaye birikiminin devamı sağlandı.

Türkiye’de bu sürecin önu 12 Eylül askeri faşist darbesi ile açıldı. 12 Eylül’le birlikte emekçiler bir yandan çok yönlü ekonomik-sosyal saldırılara maruz bırakılırken, öte yandan her türden gerici burjuva ideolojisi sistemli olarak topluma enjekte edildi. Dinci-gerici, ırkçı-faşist kurum ve ilişkilere toplumsal ve kamusal yaşam içerisinde alabildiğine geniş alan açıldı. YÖK gibi faşist kurumlar kalıcı hale getirildi. Bu sürece paralel olarak, başta sınıf hareketi olmak üzere toplumsal mücadele dinamiklerine dönük saldırılar sistematik olarak sürdürüldü. Devrimci hareketi hedef alan ve yıllara yayılan tasfiye saldırıları aralıksız devam etti. Özetle, neo-liberalizmle belirlenen dönem içerisinde bir yandan ekonomik-sosyal ve ideolojik-kültürel saldırılara maruz kalan işçi ve emekçiler, öte yandan faşist baskı ve zorbalıkla örgütsüz ve öncüsüz bırakılarak edilgenliğe ve çürümeye mahkum edilmek istendi.

Sermayenin bu kapsamlı saldırıları AKP’li 20 yıllık dönemde daha da hız kazandı. Elbette bu sürecin tüm sonuçlarının toplum yaşamında, özellikle de gençlik içerisinde yarattığı yıkım da öyle. Bugün gençlik mücadelesinin önüne açabilmek için, gençlik kitlelerinin verili durumunu, hem ekonomik-sosyal hem de ideolojik-kültürel açıdan bu kapsam üzerinden değerlendirmek gerekiyor.

Eğitimde gerici dönüşüm

Eğitim sisteminin niteliğinin bir toplumun

sosyal-kültürel dönüşümünde oynadığı rol yadsınamaz. Bu gerçek, 12 Eylül’le birlikte ortaöğrenimden üniversitelere değin, eğitimi alanında hayata geçirilen uygulamaların ve neo-liberal “dönüşüm programları”nın sonuçları üzerinden açıkça görülebilir.

40 yıla yayılan neo-liberal saldırılarla eğitim alanının adım adım piyasalaştırılması ve içeriğinin alabildiğine gericileştirilmesi, eğitimi başlı başına sosyal bir sorun haline getirdi. Eğitim hakkına erişimi güçleştirdi. Kendi hayatını idame ettirmekte zorlanan emekçiler için çocuklarını okutmak büyük bir külfete dönüştü. Özel okullar, kolejler ve dershaneler eğitimde fırsat eşitsizliğinin derinleşmesinde belirgin bir rol oynadı.

Paralı eğitim uygulamalarına paralel olarak devreye sokulan gerici-faşist müfredatlar, baskıcı uygulamalar, piyasa mantığına uygun olarak üretilen “gelecek hayalleri” ise gençliğin sosyal-kültürel gelişimi üzerinde belirgin tahribatlar yarattı. YÖK tarafından akademinin özgürlük alanları sistematik olarak kuşatılırken, üniversitelerde her türden gerici-faşist örgütlenmenin önu açıldı. Üniversitelerde akademik-demokratik özerklik adına kısırlı düzeyinde kalan ne varsa ortadan kaldırıldı.

Öte yandan, genel olarak 12 Eylül’den bugüne, özelde ise AKP eliyle son on yıldır ortaöğrenimde verilen anti bilimsel, gerici, ırkçı, ayrımcı, cinsiyetçi ve liberalizme endeksli eğitim gençliği hedef alan ideolojik-kültürel saldırının özel bir boyutunu oluşturmaktadır. Özellikle AKP’li yıllarda “kültürel iktidar” olmak adına ortaöğrenime dönük sistematik-gerici saldırıların hayata geçirilmesi, “dindar nesiller” yetiştirmek hedefiyle tarikat ve cemaatlerin eğitim alanlarına taşınması, sorunu derinleştiren temel etkenler oldular.

İlk ve ortaöğrenimde 4+4+4 sistemine geçilmesi, yerleşik okulların imam hatiplere çevrilmesi, yeni imam hatiplerin açılması, mesleki eğitim kurumlarının yaygınlaştırılması ve bu okullarda temel eğitimin dahi verilmemesi, binlerce çocuğun henüz ilk ve ortaöğrenim çağında tarikat-cemaat yurtlarına-kurslarına ya da dershanelerine doldurulması göz önüne alındığında, sorunun vahameti daha iyi

anlaşılabacaktır. Zira bugün üniversitelerde okuyan öğrencilerin büyük bir kesimi rejiminin kurduğu bu gerici tezgahtan geçmiş bulunuyor. Günümüz üniversite gençliğinin tablosu bu ortaöğrenim süreci atlanarak kavranamaz.

Ağırlaşan sorunlar ve saldırılar

Derinleşen ekonomik kriz eğitim masraflarını alabildiğine boyutlandırdı. Barınma, beslenme ve ulaşım gibi gençliğin en temel insani ihtiyaçları artan hayat pahalılığı ve arkası gelmeyen zamlarla adeta lüks haline geldi. Çoğu merdiven altı işletmeleri andıran özel-devlet üniversiteleri pıtrak gibi çoğalmaktadır. Ortaöğretimde temel eğitimden dahi yoksun bırakılan, hemen hepsi emekçi çocuğu olan yüzbinlerce genç, üniversite sınavlarında elde ettiği “başarı” ile işte bu “apartman” üniversitelere doldurulmuş durumdadır. Bu gençlerin çoğunun geleceğin diplomalı işsizi yada asgari ücretlisi olacağı ise açıktır. Genel akademik yapı ve gençlik hareketi içerisinde ayrı bir yerde duran, mevcut üniversiteler içerisinde (öğrenci-öğretim görevlisi profili de dahil) belli açılardan ayrışan ODTÜ, Boğaziçi gibi üniversiteler ise rejimin halihazırda hedefi durumundadır.

Öte yandan, bugün rektörler gerici-faşist rejimin şefi tarafından atanmakta, AKP’li yandaşlar üniversite yönetimlerine getirilmekte, yani üniversiteler kayyım rejimi tarafından yönetilmektedir. Öğrencisi ve öğretim görevlisiyle birlikte akademinin tüm bileşenleri üzerinde baskı dizginlerinden boşalmış durumdadır. Özellikle 15 Temmuz darbe girişimi ile birlikte akademiye ilericilik birikim önemli ölçüde tasfiye edilirken, mücadeleci öğrenci gençlik kesimleri başta siyaset yasakları, soruşturmalar, gözaltı ve tutuklamalarla kapsamlı bir kuşatma altına alınmıştır. Yeni eğitim öğretim yılının öngünlerinde çıkarılan faşist genelge ise bu türden saldırıların arkasının geleceğini ortaya koymaktadır. Bütünlüğü içerisinde bu saldırıları sadece baskıcı uygulamalar olarak ele almak ise sorunun mahiyetini yeterince kavrayamamak anlamına gelir. Zira akademik yapıyı altüst eden bu uygulamalar eğitimin niteliğini de alabildiğine

düşürmektedir.

Bu kapsamlı saldırılar gelinen yerde tüm sonuçlarını üretmiştir. Eğitim sistemi tam bir çürüme ve çöküş içerisinde. Ekonomik, sosyal, kültürel ve ideolojik olarak yaşamın her alanında ve üniversitelerde yaklaşık 40 yıldır hayata geçirilen neo-liberal saldırı furçasının tortuları katı gerçekler olarak önümüzde durmaktadır.

Biriken öfke ve tepki

Günümüzde geniş gençlik kesimleri kapitalizmin derinleşen krizinin ekonomik-sosyal sonuçlarını dolaysız bir şekilde yaşıyor. Bu gerçeğin sistemle bağını bilince çıkardığını söylemek ise geneli açısından henüz mümkün değil. Fakat gençlik, eğitim sistemindeki çürüme ve çöküşü, gündelik yaşamını sürdürmek için gereksinim duyduğu temel ihtiyaçlardan, sosyal-kültürel gelişimi için gerekli olan altyapı ve kurulumlardan yoksunluğu bizzat yaşıyor ve sonuçlarını derinden hissediyor. Tüm bunlar gençlik kitleleri içerisinde alttan alta öfke ve tepkinin mayalanmasına yol açıyor.

Özellikle son yıllarda gençlik içerisinde yaşanan kıpırdanmalar, yer yer kitlesel boyutlara ulaşan eylemler bu olgunun görünür yanları oldu. Sadece ODTÜ ve Boğaziçi gibi mücadele deneyimi, birikimi ve potansiyeli olan üniversitelerde yaşanan eylemler değil, geçtiğimiz yıl “taşra” olarak tanımlanan kentlerde, özellikle yurt ve yemekhane sorunları üzerinden ortaya konan tepkiler de bu gerçeği doğruluyor.

Yeni öğrenim döneminde de, üniversite gençliğinin önemli bir kesimi içerisinde barınma ve beslenme gibi en temel ihtiyaçlarını karşılayamamak ve hayat pahalılığı gibi yaşamını doğrudan etkileyen bir dizi sorun karşısında duyarlılığın arttığı, ciddi bir öfkenin biriktiği görülüyor.

Bu öfke gençliği hedef alan çok yönlü baskı, yasaklama ve faşist kuşatma karşısında da gelişmektedir. Gençliğin yaşam tarzını hedef alan saldırılar, konser yasakları, okullarda uygulanan faşist genelgeler vb. gençliğin özgürlük alanlarını ortadan kaldırmakta, buna karşı alttan alta biriken tepki farklı eylem ve etkinliklerle kendisini ortaya koymaktadır. Bunun en güçlü örneklerinden

biri ODTÜ’de yasaklanan mezuniyet töreni olmuştur. Binlerce ODTÜ öğrencisi ve velileri yasağı tanımayarak Devrim Stadyumu’nda fiilen mezuniyet töreni örgütlemiştir.

Ancak, hem ekonomik-sosyal sorunlara hem de faşist baskı ve saldırılara karşı gençlik içerisinde biriken öfke ve tepki, olgunun sadece görünen yüzüdür. Bunu tamamlayan diğer etmenler, gençlik hareketini ileri taşıma noktasında yaşanan zorlanma alanlarını ve engelleri kavramak için döne döne irdelenmelidir.

Bu etkenlerden ilki, geniş gençlik kitlelerinin (gençlik örgütlerine daralan kesimler ya da öne çıkan kimi mücadele dinamikleri dışta tutulursa) kriz koşullarında artan sorunlar yumağı ile kapitalist sistemin bağını kuramamasıdır. Dolayısıyla öne çıkan etken ağır yaşam koşullarına, baskılara ve eğitim vb. temel hakların gaspına karşı büyüyen tepki ve öfkedir.

Bilinç ve sosyal-kültürel gelişim bağlamında dikkatle irdelenmesi gereken diğer olgu ise şudur: Günümüz üniversite gençliği ortaöğrenim sisteminin hepten çöktüğü-çürüdüğü, niteliksizleştiği ve içeriğinin gericileştirildiği AKP’li yıllarda yetişmiştir. Bunun kendisi ilkin ırkçı-gerici ideolojiye muazzam ölçülerde maruz kalmak anlamına gelmektedir. İkincisi ise, mevcut üniversite gençliği ihtiyaç duyduğu sosyal-kültürel gelişimden yoksun bırakılmış bir kuşaktır. Bu olgu, çelişik gibi görünse de, bugün üniversite gençliği içerisinde giderek belirginleşen AKP karşıtlığının da arka planını oluşturmaktadır. Zira, gençliğin önemli bir kesimi halihazırda yaşadığı geleceksizlik, işsizlik, eğitim hakkından mahrum bırakılma vb. sorunların nedeni olarak AKP’yi görmektedir.

Bir üçüncü nokta ise internet çağında, emperyalist kültür ve ideolojinin dejener edici etkisinin görülmemiş bir hızla gençlik içerisinde sonuçlar üretmesi gerçeğidir. Kimilerinin “Z Kuşağı” olarak tanımladığı “yeni nesil”, gerek sosyal medya araçları ile gerekse emperyalist merkezlerin denetimindeki internet platformları ile en içli-dışlı toplumsal kesimdir. Dolayısıyla, her türden gerici-çürütücü burjuva kültür ve ideolojiye en çok maruz kalan kesimler de bu gençler olmuştur. Her ne kadar verili koşullar karşısında “öfkesi ve tepkisi” büyüse de,

geleceksiz bırakılan ve ağır yaşam koşulları karşısında çıkış yolu bulamayan gençlik yığınları içerisinde değerler sisteminin büyük bir yıkıma uğraması, “değersizleşmenin” belirgin bir hal alması, intiharların artması, madde kullanımı ve fuhuşun yaygınlaşması vb. bu gerçeğin en belirgin sonuçları olarak öne çıkmaktadır.

Tüm bunlar bir arada, kapitalist sistemin kuşatması altında koyu bir geleceksizlik dayatılan ve buna karşı tepkisi alttan alta büyüyen gençlik kitlelerinin tablosunu ortaya koymaktadır. Gençliğin büyüyen öfkesinin akacağı devrimci kanallar yaratılmadığı koşullarda sosyal bunalımın yaratacağı sonuçlar çok tehlikeli boyutlara varabilecektir. Zira, gerici-faşist ideolojinin ve çürütücü burjuva kültürün etkisine maruz kalan gençlik kitleleri biriken öfkesini bir yandan kendi içine yöneltecek ve sosyal tahribat görülmemiş boyutlara ulaşacak; öte yandan her türden dinci-faşist kurum ve sapkın tarikatlar toplumsal tabanını genişletmek için bu zemini düzenli olarak istismar etmeye-çürütmeye devam edecektir.

İmkanlar ve güçlükler

Genç komünistlerin önünde bu nesnel tablo üzerinden gençlik mücadelesini ileri taşımak, bu çaba içerisinde saflarını güçlendirmek ve çalışmasını yaygınlaştırmak sorumluluğu durmaktadır. Üniversite gençliğinin mevcut tablosu hem büyük imkanlar sunmakta ama aynı zamanda ciddi güçlükler barındırmaktadır.

Bu noktada altı çizilmesi gereken ilk sorun alanı şudur. Üniversite gençliğinin nesnel gerçekliği ile genç komünistlerin ideolojik, politik ve kültürel konumu arasındaki belirgin mesafedir. Bu mesafenin kapatılmasının yolu, gençlik içerisinde öne çıkan mücadele potansiyelleri ile somut bağlar kurmak, bilinçli ve iradi bir müdahale süreci işletmek ve bunu devrimci konum üzerinden başarabilmekten geçmektedir. Bugün için her ne kadar “öfkeli ve tepkili” de olsa gençlik kitlelerinin özellikle en edilgen ve geri kesimleri üzerinden bunun başarılamayacağı açıktır. Dolayısıyla mücadeleye en yatkın, duyarlı ve dinamik kesimlerine ulaşmak genç komünistler için bugün için yakalanması gereken en kritik

halkayı oluşturmaktadır.

Bu vurgudan geniş gençlik kitlelerine seslenmekten, onların bilincine sistemli olarak müdahale etme sorumluluğundan geri durmak sonucu çıkarılmamalıdır elbette. Bu uzun soluklu sürdürülmesi gereken vazgeçilmez devrimci bir görevdir. Sorun, öne çıkan güçleri kazanma, onlara dayanarak gençlik hareketini ileri sıçratma ve tam da bu nesnel-devrimci imkanlar üzerinden gençliğin genelini kucaklama sorunudur.

Dil, araç ve yöntemlerin önemi

Son olarak, hem gençlik içerisindeki dinamiklerle buluşmak hem de gençliğin geneline seslenmek kapsamında, gündelik siyasette kullanılacak dil, araç ve yöntemlerin önemine vurgu yaparak noktalayacağız.

40 yıldır aralıksız uygulanan neo-liberal saldırıların, AKP iktidarı altında ise 20 yıllık sürecin şekillendirdiği üniversiteler ve üniversite gençliği gerçekliği ile karşı karşıyayız. Gündelik faaliyet içerisinde, devrimci konum ve iddia üzerinden bu nesnellığe müdahale etme sorumluluğu önümüzde duruyor. Bu noktada gençlik kitlelerine seslenirken kullanılacak dil, söylem ve mücadele çağrıları büyük bir önem taşıyor. İlki devrimci içeriği, ikincisi hedef kitlenin nesnel durumu üzerinden... Bu açıdan, gençlik içerisinde sürdürülen siyaset faaliyet kapsamında, üniversite gençliğinin verili “profili”nin basıncı ile devrimci muhtevayı zayıflatmak, “onların anlayacağı bir dille” seslenmek; tersinden de hedef kitlenin bilinç düzeyini gözetmeyerek kalıplarla yaklaşmak da devrimci sonuçlar üretmeyecektir. İlki, nesnel güçlükler karşısında devrimci konum ve iddianın zayıflatılması anlamına gelirken, ikincisi ise gerçek bir devrimci kitle çalışmasının sorumluluklarının atlanması olacaktır. Siyaset faaliyetinde kullanılacak dil sorunu, ele alınan her türden konunun devrimci bir içerikle ve hedef kitlenin bilincine ulaşabilecek açıklıkta ifade edilebilmesi; anlaşılır, eğitici, değiştirici, örgütleyici ve harekete geçirici bir muhtevaya sahip olması sorunudur.

Gençliği mücadeleye çekme genel hedefinin yanı sıra, bu çaba içerisinde en dinamik ve

(Devamı s.17’de)

Sendikal mücadele ve Greif kriterleri

Nilgün Eren

Bu yılın başında itibaren birbiri ardına patlak veren işçi-emekçi eylemleri ve direnişleri sendikal örgütlenme çabalarını ve tartışmalarını da gündeme taşıdı. İşçileri bir sendikal çatı altında üye yapmaya daralan anlayış ve pratikler bir kez daha öne çıktı.

Sergilenen yaklaşımlar geleneksel solun sendikal çalışmaya hala eski kalıplarla baktığını ortaya koydu. Bir bütün olarak sendikal bürokrasinin bugün oynadığı rol, yaşadığı kastlaşma ve çürüme sendikal örgütlenmeyi yepyeni temellerde ele almayı gerektirirken, geleneksel sola egemen çarpık bakış açısı bir kez daha kendini dışa vurdu.

Sınıf hareketine müdahalede devrimci sınıf perspektifine sahip olamayanlar, politik çalışma ile sendikal çalışmayı mekanik bir biçimde birbirinden koparmanın yanı sıra, sınıf hareketinin gelişiminin önündeki temel engellerden biri haline gelmiş bulunan bugünkü sendika bürokrasisini değerlendirme başarısını da gösteremiyorlar.

Oysa gelinen yerde çürümüş ve düzenle bütünleşmiş, sınıfın örgütlenme ve direnme çabalarını döne döne boşa çıkaran, ihanetçi ya da teslimiyetçi kimliğini açıkça sergileyen bir sendika bürokrasisi gerçeği ile yüz yüzeyiz. Uzun bir dönemdir sendikal reformizmin de “ilerici” kimliği ciddi bir aşınmaya uğramış, sarı sendikalarla arasındaki ayrım çizgileri silikleşmiştir. Greif gibi, işçi hareketinin önünü açabilecek militan bir işçi eylemi karşısında sergiledikleri utanç verici tutum, “sol” etiketi taşıyan sendikal bürokrasi gerçeğini de tüm açıklığıyla ortaya sermiştir.

Dolayısıyla, bir bütün olarak sendikal bürokrasiyi aşmayı hedeflemeyen, bürokratik aygıtı üreten zemine yönelmeyen, bu çerçevede bağımsız taban örgütlenmelerine sahip olmayan bir sendikal çalışmanın devrimci

açıdan herhangi bir başarı şansı yoktur. Zira dar sendikal örgütlenme çerçevesinde belli başarılar elde edilebilse bile, fabrika zemininde güçlü örgütlü mevziler yaratılamadığı koşullarda, yaşanan ya kastlaşmış bürokrasi ile uyumlu davranma çabası içinde kimliklerin yitirilmesi ya da ilk fırsatta tasfiye edilmek olmaktadır.

Sendikal mücadele ve devrimci sınıf çizgisi

Bu yıl yaygınlaşan mevzi direnişler sınıf hareketinin gerçek ihtiyaçlarını tüm yakıcılığıyla ortaya koydu. İşçileri bir takım sendikal çatılar altında bir araya getirmenin gerçekte bir örgütlülüğü ifade etmediği, fabrikalar/işletmeler zemininde gerçek örgütlü mevziler yaratılmadan sınıf hareketinin gelişiminde mesafe alınamayacağı bir kez daha görüldü.

Halihazırda sendikal bürokratik çarkın dışında durmaya ve sınıf hareketine salt “sendikalaşma” girişimleri üzerinden müdahale etmeye çalışan kimi çevrelerin de en temel zayıflık alanlarından biridir bu. Sınıf cephesinde yaşanan hareketlenmeye geleneksel bakış açısı üzerinden yanıt verilmeye çalışılmakta, bu da sınıf hareketinin önünün açılmasına anlamlı bir katkı sunamamaktadır.

Sınıf hareketine müdahale, hangi zemin üzerinden hareket edilirse edilsin, temelde politik müdahale olabilmek durumundadır. Her türden çaba sınıfla devrimci temellerde birleşmeye hizmet edebilmelidir. Bugün sendikal zemindeki arayışlara yanıt verme adına politik müdahalenin ertelenmesi ya da ikinci plana atılması, sergilenen zaafiyetin bir yönüdür. Diğer yönü ise, kastlaşmış bürokratik sendikal yapıyı aşmayı hedeflemeyen, salt işçileri sendikalara üye yapmaya endeksli bir

örgütlenme faaliyetidir. Taban örgütlülüğüne ve inisiyatifine dayanmayan, işçileri tabandan örgütlü bir güç olarak mevcut sendikal aygıtın karşısına dikemeyen bu tür bir çaba, sınıfı kemikleşmiş sendikal bürokrasinin denetimine sokma dışında bir sonuç üretmemektedir.

Kastlanmış bürokratik yapının dışında kalmaya çalışan bağımsız sendikal girişimler de sınıfın örgütlenme arayışına müdahale planında benzer bir zaafiyetle maluldür. Bu türden girişimler, bürokratik aygıtın kendini üretmesini engellemenin biricik zemini olan sınıfın bağımsız taban örgütlülüğünü geliştirme, mevcut sendikal anlayış ve işleyişi devrimci bir temelde aşma doğrultusunda anlamlı bir pratik sergileyememektedir.

Kastlanmış ve çürümüş bürokratik yapı ve işleyişle baş edebilmenin yolu, sendikal örgütlenmenin kendi gerçek zemini olan fabrikaya taşınmasından, fabrika zeminine dayalı sağlam bir örgütlülük ile birlikte demokratik işleyişin hayata geçirilmesinden geçmektedir.

Bu açıdan 2014 Şubatı'nda başlayan ve iki ay süren Greif Direnişi'ne, direnişe giden süreç ile direniş boyunca sergilenen pratiğe yeniden dönüp bakmak, onun son derece eğitici derslerini ve deneyimlerini özümsemek büyük bir önem taşımaktadır. Zira Greif pratiği, hem sınıf hareketine devrimci müdahaleye, hem de sendikal örgütlenme planında izlenmesi gereken devrimci sınıf çizgisine getirdiği açıklıklarla, tutulması gereken yolu göstermektedir.

Greif: Örgütlenme arayışına devrimci yanıt!

Çok yönlü bir devrimci müdahalenin ürünü olan Greif Direnişi, yıllardır döne döne yaşanan ihanetlere rağmen sınıf saflarında süren sendikal örgütlenme arayışına da devrimci temelde verilen bir yanıt olmuştur.

“**Greif Direnişi / Sınıf Hareketinin Devrimci Geleceği**” başlıklı kitap, sınıf hareketine devrimci müdahalenin yol gösterici bir örneği olan Greif pratiğini tüm zenginliğiyle ortaya koymaktadır. Bu kitapta yer alan temel değerlendirmeler ile direnişin öncüleriyle yapılan röportaj, devrimci sendikal mücadele

çizgisine açıklık getirmenin yanı sıra, sendikal örgütlenmede “Greif kriterleri”ni de tüm somutluğuyla ortaya koymaktadır:

“*Taban örgütlenmesi ve bu yapıya dayalı demokratik işleyiş Greif Direnişi şahsında, devrimci sendikal yapı ve işleyişin ne olması gerektiğini de açıklığa kavuşturdu. Greif Direnişi sendikal örgütlenmeyi, örneğin Şirinevler 'de profesyonel bir satış çetesi tarafından işgal altında tutulan tabelalı bir daire olmaktan çıkararak, onu gerçek alanına, fabrika zeminine taşıdı. İşçi sınıfının bu kitlesel sınıf örgütlenmesini, sendikayı, işçi kâhvalığını meslek edinmiş ağalarının bürokratik ve dolayısıyla devrimci sınıf mücadelesi açısından tümüyle işlevsiz aygıtı olmaktan çıkardı, üye işçi kitlesinin fabrika zeminindeki sağlam örgütlenmesine ve gerçek bir demokratik işleyişe dayalı güçlü bir sınıf mücadelesi mevzisi haline getirdi. Böylece işçilerin gerçek çıkarları, bunun gerektirdiği kararlar ve tercihler sözkonusu olduğunda, örgütlü taban iradesinin belirleyiciliği de güvence altına alınmış oldu.*” (**Greif Direnişi / Sınıf Hareketinin Devrimci Geleceği**, Eksen Yayıncılık, s.21-22)

Greif Direnişi'nin “*haftalar süren örnek pratiği üzerinden devrimci sınıf hareketinin yeni ölçü ve değerleri de açıklık kazandı. Bu devrimci sendikal anlayış yapı ve işleyiş için de geçerlidir. Greif Direnişi artık sınıf hareketi için devrimci bir modeldir; onun örnek pratiği, artık devrimci sendikal anlayışın, örgütlenmenin ve işleyişin de yeni devrimci normudur. Greif Direnişi bu bakımdan da sınıf hareketinin devrimci geleceğidir. Bundan böyle sendikal cepheye bunun dışındaki her türden yapı, anlayış ve uygulama, düzen sendikacılığı kapsamında kalacaktır. Renginin pembe ya da sarı olması esasa ilişkin bir fark oluşturmayacaktır.*” (s.22-23)

“*Greif Direnişi'ne kadarki standart uygulama, bürokratik bir yapı olarak sendikal aygıt ve genellikle yönetimi tutan bürokratlar tarafından atanmış, dolayısıyla sıkı sıkıya denetim altında tutulan işçi temsilcilerinden ibaretti. Greif örneği bu yapının parçalanması, sendikal örgütlenmenin fabrika zeminine oturtulması, tüm işçi kitlesinin örgütlü bir yapı olarak kucaklanması, böylece devrimci inisiyatif*

ve eylem kapasitesinin açığa çıkarılması, işçi iradesinin söz, yetki ve karar düzeyinde egemen kılınması, tüm bunların bütünsel bir ifadesi olarak fabrika biriminin sınıf hareketinin sağlam bir kalesi haline getirilmesi oldu.” (s.24)

Greif’in son derece zengin mücadele ve örgütlenme deneyimi üzerinden devrimci sendikal anlayış ve işleyişe açıklık getiren bu uzun aktarmalar, sınıf hareketine devrimci müdahalenin bir boyutu olarak ele alınması gereken sendikal örgütlenmenin kriterlerini de özlü bir biçimde ortaya koyuyor.

Greif Direnişi’nin başarısının gerisinde, fabrika ve bölüm komitelerine dayalı taban örgütlenmeleri vardır. Bu komiteler taban inisiyatifini ve iradesini açığa çıkarmanın etkili araçları olarak, hem ön örgütlenme sürecinde hem de direniş boyunca son derece önemli bir rol oynamışlardır. Sendika bürokrasisinin kötürümleştirici denetimi bu örgütlenme sayesinde boşa çıkarılabilmiş, sendika bürokratlarına tabiyet yıkılarak işçileri özneleştirilen bir süreç işletilebilmiştir. Böylece Greif işçileri bünyesinde örgütledikleri sendikanın yozlaşmış bürokratları karşısında çaresiz kalmamışlar, daha ilk adımda kendini gösteren ihanetin önünü kesmeyi başarabilmişlerdir. Sendikal bürokrasi gerçeği konusunda önden donatılmış bu işçi bölüğü, bu sayede fabrika işgali gibi son derece ileri bir eylemi sendika bürokratlarına rağmen gerçekleştirebilmişlerdir. Sonuçta çok değişik etkenler nedeniyle sendikal ihanetle yüzyüze kalmış olsalar da, sınıf hareketinin önündeki engellerin nasıl aşılabileceğinin yolunu göstermişlerdir.

Taban inisiyatifine dayalı gerçek bir işçi demokrasisi

Devrimci taban inisiyatif ve işçi demokrasisi; Greif’in örgütlenme pratiğine ve bütün bir direniş sürecine bu temel önemde kriterler yön vermiştir.

“Greif’te sendika bürokratlarının lafta savunduğu ve karşısına her çıkışında boğmaya çalıştığı bir taban örgütlülüğü ve işçi demokrasisi hayat bulmuştur. Direnişin sınıf hareketi için en büyük kazanımlarından biri de

bu olmuştur. Sendika bürokratlarının yaptığı gibi kapalı kapılar ardında değil, tümüyle kamuoyuna ve işçilere açık bir biçimde, taban inisiyatifine dayalı bir demokratik süreç işlemiştir.

“Greif’te gerçekleştirilen, üye yapmanın ötesine geçemeyen bir sendikal örgütlenme faaliyeti değildir. Bir yılı aşkın bir süre boyunca yoğun bir emek harcanarak, ileri bir örgütlü mevzi yaratılmıştır. Düzenli eğitim çalışmaları ve toplantılarla ilerletilen bu süreç sayesinde taban inisiyatifini açığa çıkarılabilmiş, bölüm komiteleri oluşturulmuştur. Toplusözleşme taslağı tüm işçiler tarafından tartışılarak hazırlanmış, kapitalist patronlarla pazarlık sendika bürokratlarına bırakılmamıştır.

“İşgal kararını alan ve Greif’i ‘direnişin kalesi’ haline getiren de taban inisiyatifine dayalı bu örgütlülük olmuştur. Örgütlülük direniş sürecinde daha da pekiştirilmiş, 14 bölüm komitesi üzerinden demokratik bir işleyiş hayata geçirilmiştir. Fabrika komitesi ile alt komiteler düzenli olarak toplanmış, yanı sıra tüm işçilerin katıldığı genel toplantılar gerçekleştirilerek, bütün önemli kararlar bu toplantılarda açık oylama ile alınmıştır.”

“Taban örgütlülüğüne dayalı gerçek bir işçi demokrasisinin, yani doğrudan demokrasisinin hayata geçirilmesi, Greif Direnişi’nin en güçlü yanlarından biridir...”

“Direniş sürecine yön veren, kendine menkul bir işçi komitesi değildir. Tabandaki işçilerden yetki alan bu komite, gerçek bir demokratik işleyiş zemininde hareket etmiştir. Seçilmiş bir komite olarak yetkilendirilmeleri, kendi başlarına karar alma ayrıcalığına sahip oldukları anlamına gelmemektedir. Alınan tüm kararlar tabanda tartışılmış, ikna olmayan komiteler varsa, üst komite ayrıca sözkonusu komite/komiteler ile toplantılar yaparak, sorunu yeniden tartışarak, tüm işçilerin direniş sürecinin özneleri olarak hareket edebilmelerini sağlamıştır.”

“Bu işleyişin kendisi sendikal bir yapının/örgütlenmenin nasıl olması gerektiğine de açıklık getirmiştir. Bizzat fabrika zemininde kendini vareden, örgütlü taban iradesine/ demokratik işleyişe dayalı devrimci sendikal örgütlenme modeli, Greif pratiği ile ete-

kemiğe bürünmüştür.” (Greif Direnişi / Sınıf Hareketinin Devrimci Geleceği, Eksen Yayıncılık, s.39-41)

“Örgütlü taban iradesine/demokratik işleyişe dayalı devrimci sendikal örgütlenme modeli”, sınıf hareketinin gelişiminin önündeki temel engellerden biri olan sendikal bürokratik aygıtı etkisizleştirmenin, söz, yetki ve karar düzeyinde işçi iradesini egemen kılmamanın biricik yoludur. Greif’te başarılan bu olmuştur.

Bu başarının gerisinde ise, örgütlenme ve direniş sürecinin her aşamasında ısrarlı bir politik müdahale çabası yatmaktadır. Greif pratiği üzerinden önemle altı çizilmesi gereken en temel önemde noktadır bu. Zira, politik müdahalenin eşlik etmediği bir “sendikal örgütlenme” faaliyetiyle sınıf hareketinin önündeki engelleri aşmak mümkün değildir. Tam da bu politik müdahale sayesinde ki, gerici ideolojilerin etkisi altındaki bir işçi bölümü fabrika işgali gibi son derece ileri bir eylemi sendika bürokratlarına rağmen gerçekleştirebilmiş, iki ay süren işgal eylemi boyunca örnek bir pratik sergileyebilmiştir.

Aşılamayan zaafiyet!

Geçmişten bugüne sınıf hareketine müdahaleyi sendikal çalışma üzerinden ele almak, geleneksel sol hareketin en temel zaaflarından biri olagelmıştır. Bu dar ve çarpık kavrayış kendisini sendikal örgütlenmeye

bakışta da ortaya koymaktadır. Çok yönlü bütünsel bir devrimci müdahale üzerinden sınıf sendikacılığı çizgisinde bir örgütlenme geliştirme sorunu bir yana bırakılmakta, işçileri şu ya da bu sendikaya üyelik üzerinden sözümona “örgütlemek” öncelikli hedef haline gelmektedir.

Yıllardır aşılamayan bu zaafiyetin gerisinde politik mücadele ile sendikal mücadele ilişkisine bakıştaki çarpıklık yatmaktadır. Sınıf cephesindeki her hareketlenmenin öncelikle dar anlamda sendikal örgütlenme girişimleri ile yanıtlanmaya çalışılmasının gerisinde de bu vardır.

Oysa, iktisadi/sendikal mücadele ile politik mücadele içiçedir. Sendikal ve siyasal çalışmanın bütünlüğü kurulamadığı, sendikal çalışmaya politik müdahale eşlik edemediği koşullarda, sınıf hareketinin önüne açmak ve sınıfla devrimci bir zeminde birleşmek olanaklı değildir. Sendikalaşma mücadelesi öncelikle işçi sınıfının tabandan birliğini, örgütlülüğünü ve en önemlisi de politik bilincini geliştirmeye hizmet edebilmek durumundadır.

Dolayısıyla, bugün sınıf hareketinin en temel sorunu ve en yakıcı ihtiyacı, bir takım sendika tabelaları altında bir araya gelerek son derece sınırlı ve iğreti “kazanımlar” elde etmek değil, devrimci taban inisiyatiflerine dayalı gerçek örgütlü mevziler yaratmak sorunudur. Bu başarısızlığına sürece, ne sendikal bürokrasiyi etkisizleştirmek ne de sınıf hareketini ileriye taşımak mümkündür.

Üniversite gençliği, sorunlar...

(Baştarafı s.13’de)

devrimciliğe en yatkın kesimlerini kazanma sorumluluğu açısından gençlik çalışmasında kullanılacak dil kadar araç ve yöntemler de büyük bir önem taşımaktadır. Görse ve yazınsal boyutları ile gençlik yayınlarının günümüz koşullarına uygun niteliğe kavuşturulması, devrimci içeriğinin güçlendirilmesi gerekmektedir. Zira mücadelenin-hareketin örgütlenmesinde, saptanan politika kadar bu politikaların hedef kitleye ulaştırılmasında kullanılan araçlar da büyük önem taşımaktadır. Devrimci bir konum ve ideoloji üzerinden

belirlenen politikalar, çağrılar ve fikirler hedef kitleye başarılı bir şekilde ulaştırıldığında ancak gerçek sonuçlar yaratabilir.

Bu eğitim-öğretim yılında, üniversite gençliği içerisinde gelişen mücadele potansiyellerini örgütlemek ve harekete geçirmek iddiasını taşıyan genç komünistler, bütün bir dönemi kapsayacak tarzda ve yukarıda altı çizilen olanak ve güçlükleri hesaba katarak hareket etmeli, olanaklara yasalanarak güçlüklerin üstesinden yaratıcı ve devrimci bir tarza gelmeyi başarabilmelidir.

25 Kasım ve mücadele hattımız

Bu 25 Kasım'ı kapitalizmin krizinin derinleştiği, savaş ve saldırganlık politikalarının hız kesmeden devam ettiği bir süreçte karşılıyoruz. Kadın ve LGBTİ+ düşmanı ırkçı-faşist iktidarlar tüm dünyada yükselişe geçerken, gerici-faşist AKP-MHP iktidarı da saldırganlığını her geçen gün artırıyor. Tüm işçi ve emekçilerin hayatları cehenneme dönmüşken, işçi ve emekçi kadınlar bunu çok daha derinden yaşıyor.

Kadına yönelik her türlü şiddet evde, sokakta, işyerinde, okulda devam ederken, kadın cinayetleri artıyor, şiddeti besleyen, adeta teşvik eden politikalar sürdürülüyor. İstanbul Sözleşmesi'nden bir gecede çıkılmasının ardından "aileyi koruma", "aileyi güçlendirme" gibi demagojik söylemlerle yeni saldırılar için adeta fırsat kollanıyor. LGBTİ+'lara yönelik nefret söylemleri toplumu kutuplaştırmak için çok daha özel bir şekilde devreye sokuluyor. Başta 6284 sayılı kanun, nafaka hakkı, kürtaj hakkı olmak üzere zaten yetersiz olan ve çoğu zaman uygulanmayan bir dizi yasal düzenleme hedef haline getiriliyor. Gerici ideolojilerini tüm topluma empoze etmek, kalıcı hale getirmek için en çok kadın ve LGBTİ+ düşmanı politikardan besleniyorlar. Aynı zamanda yasak, sansür, gözaltı, tutuklama terörü ile ilerici ve devrimci güçleri, aydınları, gazetecileri etkisiz hale getirmeye çalışıyorlar. Böylece yağma, rant, sömürü, savaş ve saldırganlığa dayalı düzenlerini ayakta tutabileceklerini düşünüyorlar.

Bugün işçi ve emekçiler için en temel gündemi hayat pahalılığı, eriyen ücretler, artan kiralar oluşturuyor. Bu sorunlardan en çok etkilenen, en çok yoksullaşan, kirli savaşların en ağır bedelini ödeyen, toplumsal hayatın her alanında şiddetin farklı biçimleriyle birlikte ekonomik şiddetle de karşı karşıya kalan kesim

ise emekçi kadınlar oluyor. Sermayenin çıkar ve ihtiyaçları doğrultusunda kadının ikincil konumunu güçlendirmek, böylece ucuz işgücü olmayı, çocuk, yaşlı, hasta bakımı, ev içi işler gibi yükümlülükleri ücretsiz gerçekleştirmeyi sürdürmesi isteniyor.

Tüm bu gelişmeler içine girilen seçim sürecinin etkisi altında yaşanıyor. İktidarını korumak için algı operasyonlarını artıran tek adam rejimi, işçi ve emekçileri korkutup sindirerek seçimlere hazırlanıyor. Bir yandan da "yüzyılın projeleri" gibi aldatmacalar, barınma sorununa çözüm adına rant projeleri devreye sokuluyor. Kriz karşısında eriyen ücretlere Aralık ayında "iyi bir zam yapılacağı" propaganda ediliyor. Her alanda iflas etmiş politikalar seçimler vesilesi ile bir kez daha topluma dayatılıyor. Baskı ve yasaklar ile gericilik her geçen gün tırmandırılıyor.

Kadınların kaç çocuk doğuracaklarına, ne giyeceklerine karışan gerici-faşist iktidar, düzen muhalefetine sefil politikalarından da aldığı güçle türban düzenlemesi için anayasa değişikliğini gündeme getiriyor. Düzen muhalefeti kurduğu ittifaklar ve attığı adımlarla, AKP-MHP iktidarından çok da farkı olmadığını, onun yerine sömürü düzenini sürdürmeye aday olduklarını ortaya koyuyor. İşçi ve emekçilere seçimi beklemesini salık verip, dinci-faşist iktidarı sandıkta yenilgiye uğratma çağrılarını yapıyor. Reformist sol ise parlamentarist hayalleri beslemenin ötesine geçemiyor.

Tüm bu saldırılar karşısında dünyanın pek çok yerinde olduğu gibi Türkiye'de de kadınlar mücadeleyi sürdürüyor. Feminizmin etki alanındaki kadın hareketi yaşadığı tıkanıklıklara rağmen sokaklarda olmaya devam ediyor. İşçi direnişlerinde kadın işçiler en ön safta direniyor. İran'da Mahsa Amini'nin rejim güçleri

tarafından katledilmesinin ardından kadınların başlattıkları direnişin molla rejimi karşıtı bir harekete dönüşmesi Türkiye’de de yankı uyandırdı. Molla rejiminin kadını köle olarak gören politikaların benzerlerini hayata geçiren tek adam rejimine karşı sesimizi yükseltmek ve İran’da yükselen molla rejimi karşıtı mücadeleyle bağ kurabilmek önem taşıyor. Böylesi bir tabloda etkin bir 25 Kasım çalışması yürütmenin önemi artıyor.

Seçim atmosferinin bu kadar güçlü olduğu bir süreçte, 25 Kasım vesilesiyle, başta işçi kadınlar olmak üzere tüm işçi ve emekçilere seçim sandıklarını aşan bir mücadele çağrısı yapılabilir. Sermaye rejiminden hesap sorma çağrısı, kadının gerçek ve kalıcı kurtuluşunun devrim ve sosyalizm mücadelesinde olduğu vurgularıyla birleştirilmelidir. Kadın sorununun sınıfsal yanı öne çıkartılmalı, işçi ve emekçi kadınlara örgütlü mücadele çağrısı yükseltilmelidir. 25 Kasım’ın tarihsel kökeni, Mirabel Kardeşler’in Dominik’te diktatörlüğe karşı verdikleri örgütlü mücadele bugünle bağlantısı kurularak anlatılabilir.

Komünistler olarak kadın sorunu ve hareketine bakışı üzerinden feminist ideolojiyle mücadeleyi uzun süredir tartışıyoruz. Kadın sorununu sınıfsal ve devrimci bir temelde ele almak için kendi bağımsız çalışmamızı güçlendirmenin önemi üzerinde duruyoruz. Bu noktada devrimci bir sınıf hareketini geliştirmenin belirleyici bir yerde durduğunu

söylüyoruz. Bununla birlikte, mevcut güç ve imkanlarımızı etkin bir biçimde harekete geçirerek, kadın sorununa yaklaşımda devrimci bir taraf yaratma iddiamızı güçlendirecek adımlar atabilmeliyiz. 25 Kasım sürecini de bu iddianın güçleneceği bir süreç olarak ele alabilmeliyiz.

Güç ve imkanlarımızın sınırlarına takılmadan kendi bağımsız çalışmalarımızı bulduğumuz her alanda en güçlü şekilde gerçekleştirebilmeliyiz. Başta işçi ve emekçi kadınlar olmak üzere kadınlara yönelik şiddete baskıya ve sömürüye karşı örgütlenme, 25 Kasım’da alanlarda olma çağrısını yükselmeliyiz. 25 Kasım’ı sınıf çalışmamızın bütünlüğü içinde ele alabilmeli, çalışma yürüttüğümüz fabrikalara ve sanayi bölgelerine 25 Kasım çağrılarımızı en güçlü şekilde taşıyabilmeliyiz.

Her yerel çalışma alanı durumuna ve imkanlarına göre kendi bağımsız eylem ve etkinliklerini örgütleyebilmeli, bu çalışmalardan alınan güçle kadın eylemlerine etkin bir katılım sağlamayı başarabilmelidir. Bu eylemlere devrimci şiarlarımızı taşımaya, tek adam rejiminin teşhiri ile birlikte kadına yönelik şiddetin kaynağı olan kapitalist sömürü düzeninin yıkılması gerektiğini etkili bir tarzda propaganda edebilmeliyiz.

25 Kasım sürecinde gerçekleştireceğimiz çalışma, genel siyasal sınıf çalışmamızı güçlendirecek bir tarzda ele alındığında ve kadın çalışmamızı daha sistematik hale getirmenin bir aracı haline geldiğinde başarılı olacaktır.

Seçimler ve işçi...

(Baştarafı s.20’de)

seçimlerle birlikte iyice renklenecek bildiri ve konuşmalarımızın bir anlamı kalmıyor.

Hangi taktik izlenirse izlensin, seçim dönemlerinin komünistler için önemi, kapitalizmin tarihe gömülmesi mücadelesine sağlayacağı katkıdır. Devrimci taktik politikanın gerisinde devrim davası ile bağı sağlam bir biçimde kurulan bir ideolojik-politik hat olmalıdır. Bu bugün Cumhur ittifakı

karşıtlığında birleşmiş tüm düzen güçleri ile solda savrulanlar karşısında büyük bir önem taşımaktadır. Elbette bu aynı zamanda derinleşen ekonomik krizin sonuçları işçi eylemlilikleri ve sınıfın özlem ve talepleri ile birleşebilmelidir.

Her zaman olduğu gibi partimiz devrim ve sosyalizm hedefine uygun, kamplaşmaların yerine sınıf karşıtlığını koyan bakışı açısıyla seçimlere hazırlanacaktır.

Seçimler ve işçi sınıfı

K. Tamer

Sınıf hareketi ekonomik krizin derinleşmesinin yol açtığı sorunlarla yeni bir döneme giriyor. Büyük bir yıkımla karşı karşıya kalan emekçi kitleler, bu durumun yaratıcılarına büyük bir öfke duyuyorlar. Geleneksel önyargıların belirlediği bir kitle dışında kimse tek adam rejimi ve ortaklarının manevralarına, yalan ve spekülasyonlarına eskisi gibi inanmıyor. Düne kadar desteklemiş olsa da işçi sınıfı içinde önemli bir kesim AKP'yi ve siyasi iktidarı yaşanan ekonomik-sosyal yıkımdan sorumlu tutuyor. Bu tepkinin doğrudan siyasi iktidara yönelmiyor olması ise, baskı rejiminin yol açtığı çok yönlü kaygılardan kaynaklanıyor. Yaklaşan seçimler de işçilerin davranış, düşünüş ve eylemlerinde önemli bir rol oynuyor.

Seçimler ve işçi sınıfı

Burjuva düzen partileri dahil tüm siyasi eğilimler seçim dönemine hazırlanırken programlarına ister istemez işçi sınıfının bazı taleplerini de ekliyorlar. İşçilerin yaşadığı ekonomik yıkım düşünüldüğünde bunu yapmaktan kaçınmazlar da. Bilindiği gibi düzen partileri seçim dönemlerinde sosyal demagojiye her zamankinden daha çok başvururlar. Ama reformist sol partilerin de düzen partilerinden çok farklı olmadığını vurgulamak gerekiyor. Her ne kadar esas olanın sokak olduğunu söyleseler de, ortaya çıkan eylemleri geliştirmek, gerçek bir toplumsal muhalefet hareketine çevirmek ve işçi sınıfını kendi bağımsız tutumu üzerinden siyasi sahneye çıkarmak için çok az şey yapıyorlar. Böylece programlarında alt alta yazdıkları tüm talepler anlamını yitiriyor.

Dahası kendini sosyalist sayan seçim birliklikleri programlarında sosyalizmi lafız olarak bile dile getirmiyorlar. Dillerine pelesenk ettikleri daha özgür yarımlar ve daha demokratik bir Türkiye söylemi ve sloganları ise, işçi sınıfına ücretli köleliği ağır baskı koşullarında değil de daha "huzurlu" bir zeminde sürdürme

seçeneğini sunuyor.

Tek adam rejimi işçi sınıfına yönelik yoğun saldırılar gerçekleştiriyor. Düzenin kendi yasaları bile keyfi bir biçimde ayaklar altına alınıyor, iktidarda kalabilmek için baskı ve zor olabildiğince tırmandırılıyor. Sermayenin balyozu olarak hareket eden dinci-faşist siyasi iktidar, ekonomik krizin sonu gelmez faturasını tam bir pervasızlıkla sürekli biçimde emekçi kitlelerin sırtına yüklüyor. Kapitalist tekeller ve bankalar kar oranlarını büyük bir keyifle, adeta reklam filmlerine çevirerek açıklıyorlar.

Biriken tepkinin dışavurumu olan işçi eylemleri ise yeni bir işçi hareketi için zeminin oluşmaya başladığını gösteriyor.

Bu koşullarda, Türkiye'nin sol hareketinin neredeyse tamamı tüm dikkatini seçim sandığına kilitlenmiş durumda. Bunun gerekçesi AKP'den kurtulmak olarak açıklanıyor. Oysa sonuç alıcı tek bir seçenek daha var: Gelişmekte olan işçi hareketi!

Seçimin üçüncü tarafı

Seçim döneminin eğilimleri kendini açık bir biçimde ortaya koyuyor. Bunun için kurulan masaları, ittifakları veya birlikleri tek tek değerlendirmek gerekmiyor. Tek adam rejimi ve ortakları dışında üç ana eğilim seçimlerde kendini var edecek. Düzenin yeninden restorasyonu için hareket edenler, reformları devrim mücadelesinden koparanlar ve ekonomik krizi, seçimleri ve demokrasi mücadelesini devrimin olanakları çerçevesinde değerlendirenler...

Oluşan masaların önümüze koyduğu özgürlük, demokrasi, eşitlik gibi kavramlar sonucu değiştirmiyor. Ya da düzenin restorasyonu için ilk tur, ikinci tur politikalarıyla saflar belli oluyor. Eğer siz kapitalizmin krizini, seçimleri ya da herhangi bir temel sorunu, düzenin devrimci yol ve yöntemlerle aşılması hedefiyle gündeminize almıyorsanız,

(Devamı s.19'da)

Partiyi daha fazla alana taşımak!

İşçi sınıfı derinleşen ekonomik ve siyasal krizin çok boyutlu sorunlarıyla boğuşuyor. Öyle ki geçmişte görülmemiş boyutlarda hızlı bir yoksullaşma sürecini yaşıyor. Egemen sınıf ve onun siyasi iktidarı işçi sınıfını sefaletle razı etmek için ideolojik ve siyasi saldırılarını çok yönlü sürdürüyor. Tüm bu saldırılara, manipülasyonlara, aldatmacalara rağmen, işçi sınıfı birçok yerde mücadele bayrağını yükseltiyor. Bu mücadeleler ya sınırlı haklarını korumayı, sömürüyü bir nebze olsun sınırlamayı hedefliyor ya da örgütlenme çabalarına saldırılar üzerine gerçekleşiyor.

Bu mücadele süreçleri sendika ağalarına mahkum kalma, burjuva hukuksal süreçlerde eritilme, taleplerin sermayenin verebileceklerine indirgenmesi vb. zayıflıklar taşıyor olsa da, bunların azgınlaşan sömürü çarklarına karşı gerçekleşmesi önemlidir. Tüm örgütsüzlüğüne ve dağılıklığına rağmen işçiler harekete geçiyorlar. Bilinç planındaki gerilik ve örgütsüzlük, harekete geçen işçilerin kendilerini sermaye sınıfı karşısında güçsüz hissetmeleri ise mücadele süreçlerini darlığa ve yetersizliğe mahkum ediyor.

Uzun soluklu

direnişlerde de, kısa süren militan direnişlerde de bu tabloyla karşılaşılıyor. Bunu değiştirecek olan, direnişe öncülük eden ya da öncü potansiyeli taşıyan işçiler, onları da değiştirip dönüştürecek olan da sınıf devrimcileridir.

Kuşkusuz tüm yerel örgütlerimiz ve kadrolarımız bunun bilincindedir ve gereklerini yerine getirme çabası içindedir. Sorun bunda ne kadar başarılı olabildiğimizdir. Kadrolar olarak partimizin çizgisini sınıfa ulaştırmakla yükümlüyük. Bu ise yerel örgütlerimizin ve kadrolarımızın gündelik devrimci politikada ne kadar başarılı olduklarına bağlıdır. Başarı ise mevcut olanla yetinmemeyi, onu değiştirip dönüştürme çabasıyla birlikte yaratıcılık ve inisiyatifi gerektirir. Marksist dünya görüşünü özümsemiş olmak sayesinde, siyasal süreçleri isabetle tahlil edebilen, sınıfın tablosunu, kitlelerin durumunu, olanakları ve güçlülükleri iyi gören bir partiyiz. Gündelik politika planında partinin bu üstünlüğünden yararlanmak yerellerin ve kadroların görevidir.

Yıllardır sürdürdüğümüz kesintisiz faaliyetle sınıf

çalışması alanında birçok deneyim biriktirdik. Partinin toplam deneyiminin parti kadroları tarafından özümsemesi ve yerellerdeki birikimin, zorlanma alanlarının aşılması için çözüm yollarının partinin toplamına sunulması önümüzde duran görevlerdir. Üstünlüklerimizi yaslanarak, yetersizliklerimizin üstüne giderek çalışmamızı daha ileriye taşıyabiliriz.

Her kadronun başucunda olması gereken parti programımız şunları söylemektedir: *“Komünist Partisi, işçi sınıfının bağımsız sınıf konumu ve çıkarlarının temsilcisi ve güvencesidir. Büyük tarihi görevini gerçekleştirme mücadelesinde işçi sınıfına yol gösterir. Her günkü mücadelesinde ona önderlik eder, bu mücadeleyi toplumsal devrim hedefine bağlar.”* Bizler sınıfın çıkarlarının temsilcisi ve güvencesi isek, bunu daha fazla işçiye, daha fazla alana taşımakla yükümlüyük. Bunun gereklerini yerine getirebilmek için nesnel zorluklara takılmamalı, son dönemdeki olumlu örneklerimizi çoğaltarak, sınıfın partisini daha çok alanda varetme çabasına yoğunlaşmalıyız.

M. Ararat

Devrimci olana düşmanlıkla mücadele

U. Devrez

Burjuvazi iktidarını koruyabilmek için işçi sınıfının birliğini bozmak, sınıfın öncülerini hedef almaktan asla vazgeçmez. İktidarı eline almasından bugüne devrimci olana düşmanlık, burjuvazi için tarihsel-sınıfsal bir tutumdur.

Sermayenin hizmetindeki sendikal bürokrasi de, kendi saltanatının sürdürebilmek için devrimci olana düşmanlıkta burjuvaziyle aynı noktadadır. Sınıf çalışmasında sürekli karşı karşıya kaldığımız bu düşmanlık, aşmamız gereken güncel bir engele dönüşmektedir.

Sendikal bürokrasiye karşı mücadele, sınıf çalışmamızın önemli başlıklarından biridir. Elbette bu mücadelede, sınıfın birliğinin sağlanması, taban örgütlülüklerinin yaratılması, sınıfın devrimcileşmesi temel bir yerde duruyor. Bununla birlikte, güncel planda, sınıf devrimcilerine karşı yürütülen düşmanca tutumlara ve kara propagandaya da yanıt üretmek gerekiyor. Bunu yapamadığımız koşullarda, sınıfı kazanmakta daha da zorlanacağımız açıktır.

Bugün, çalışma yürüttüğümüz fabrikalar ve sanayi havzaları başta olmak üzere, neredeyse sınıfın olduğu bütün alanlarda, sendikal bürokrasi ve temsil ettiği reformistinden düzen muhalefetine, tümü de sermaye ile işbirliği içinde, karşımıza dikilmektedir. Sarı sendikacılığı temsil eden faşistler ve gericiler bunu açıktan yaparken, sol reformistler karşımıza açıkça dikilmekten çok kaçak dövüşü tercih etmektedir. Tıpkı gericiler gibi, sınıf ile kurdukları bütün bağları, devrimci olana düşmanlıkta kullanmaktadırlar.

Meselenin kapsamını daha iyi anlayabilmek için bazı örnekler verebiliriz.

2016'da, yani Greif işgalini izleyen iki yılın ardından bile, Genel-İş şube yönetimi, direnişteki işçilerle yaptığı bir toplantıda,

işçilerin yarından fazlasının habersiz olduğu Greif işgalini karalama ihtiyacı duyabilmiştir.

Metal işkolundaki sendikaların hemen hepsinde, merkezi ve şube temsilciler toplantılarının birçoğunda, Birlik çalışmalarımızın etkisinin kırmak için planlamalar yapılabilmektedir. Sendika bürokratları ve onların atadığı fabrika işçi temsilcileri, el birliğiyle sınıfla kurduğumuz bağı zayıflatmaya yeltenebilmektedirler.

Sayfalarımızda işlediğimiz fabrikalara dair sorunlar, demagoji ile, algı operasyonları ile karşılanmaktadır. Sözde muhalif ve solcu sendika bürokratları da, bu kara propaganda ve saldırının bir parçası olmaktan geri durmamaktadır. "Teröristler" söylemi, "başınız yanar!" tehditleri, sınıfın geri bilincine seslenen demagojiler, sürekli karşılaştığımız ve aşmak zorunda olduğumuz saldırılardır.

Reformist solun koltuk hesapları ile sendikal bürokrasiye yanaşması da onların işlerini fazlasıyla kolaylaştırmaktadır.

Devrimci olana tahammülsüzlük, birçok yoldaşımızın yanı sıra öncü işçilerin işten çıkartılması anlamına gelmektedir. Birçok fabrikada sendikalaşma çalışmasında, sendika bürokratları ile burjuvazi el ele vererek, öncülerini fabrikadan "temizlemek" üzerine anlaşımaya oturabilmektedirler. Çalışmamıza engel olmadıkları yerlerde, Türk Metal gibi çeteleri devreye sokmaktan, fabrika kapatmaktan da geri durmamaktadırlar.

Bu saldırılara gereken yanıtı vermek, sınıf çalışmamız açısından çok özel bir önem taşımaktadır. Ancak burada gözden kaçırılmaması gereken, bunun politika ve örgütlenme planında kapsamlı bir müdahalenin bir parçası olarak ele alınmasıdır. Yanıt oluşturabilmeyi, sınıfı kazanma hedefiyle

(Devamı s.23'de)

kitleleri döne döne ajite etmek ile bu olayların arkasında temel gerçekleri anlatmak içiçe geçmiş görevlerdir. Bu konuda da o anki şartlar üzerinden tercihlerin ötesinde bir ayırım ya da sıralama yapılamaz. Ama ille bir şey öne çıkacaksa bu, bugün için sınıfın önde duran kesimlerin eğitiminin çok önemli bir sorun olarak önümüzde durduğu gerçeğidir. İşçilere zaten bildikleri konular üzerinden seslenerek, gündelik olarak yaşadığı ve farkında olduğu olayları açıklayarak, onları devrimci açıdan eğitemeyeceğimiz gerçeği üzerine dikkatle düşünölmelidir.”

(TKİP VI. Kongresi, Sınıf çalışmamızın sorun alanları başlıklı metinden...)

“Bu elbette günümüz işçi sınıfı gerçeği üzerinde dikkatle düşünmemizin önemini hiçbir biçimde azaltmamalı. Burada kritik bir mesele var, sınıf çalışmasının sorunları gündeminde ele almamız gereken. Biz temel toplumsal gerçekleri en rahat işçilerle tartışabiliriz. Yeter ki sorunları doğru bir biçimde ortaya koyalım ve buna uygun bir dil kullanabilelim. Dil sorunu, seslenme biçimi özellikle önemli bir sorun. İşçilere hitap ederken çoğu durumda sınıf dili kullanmıyoruz. Son derece soyut politik bir dil kullanıyoruz. Toplumsal gerçekleri, sınıf ilişkilerini, sömürüyü, toplumsal eşitsizlikleri vb., temel alan sınıfsal bir söylem geliştirmeliyiz. Bunu halen gereğince yapamıyoruz. Kuru siyasal söyleme dayalı soyut bir dil kullanıyoruz ve böylece daha ilk adımda işçilerin siyasal gerici önyargılarına çarpıyoruz.”

(TKİP V. Kongresi Açılış Konuşması'ndan...)

Devrimci olana düşmanlık...

(Baştarafı s.22'de)

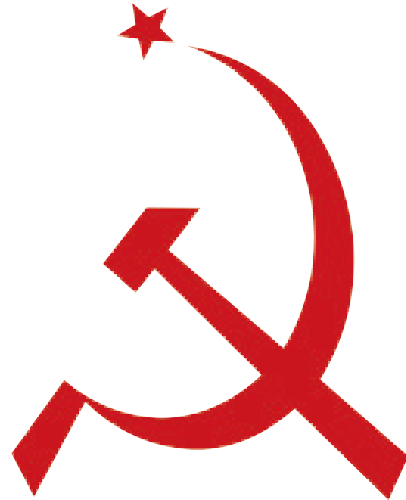
birlikte düşünebilmeliyiz. Yürüttüğümüz teşhir faaliyetini işçilerin bilincini geliştirecek, onları harekete geçirecek, işçilerle bağımızı güçlendirecek bir tarzda yapabilmeliyiz.

Bize karşı yürütölen kara propagandanın doğrudan etkili olamadığı, hatta sahiplenildiğimiz yerlerde bile, birçok işçi bizimle hareket etmekten geri durabilmektedir. İşçiler hakkımızda söylenenlerin doğru olduğunu düşünmeseler de, yaratılan gerici basınçtan dolayı bizimle anılmak istemeyebilmektedir.

Politikalarımızı belirlerken, işçilerin nasıl bir gerici cendere altında olduklarını, ekonomik olarak yaşadıkları zorlanmaları, işsizlik tehdidini hesaba katmalıyız. Ortaya koyduğumuz politikalar ve yaklaşım yöntemimiz işçilere umut verebilmeli, gerçekçi olduğu konusunda onlarda güven yaratabilmelidir. Birçok fabrikada benzer örnekleri yaşamamız, bu konuda yaratıcı yol-yöntemlerin önemini ortaya koymaktadır.

Yürüttüğümüz çalışmada, fabrikalarda içeriden konumlanmak, komiteler oluşturmak, sendikal demokrasiyi oturtmak, sınıfın devrimcileşmesi, tüm bunlar bir arada en temel

yerde durmaktadır. Bunun bilincindeyiz ve sürekli vurguluyoruz. Bu faaliyeti yürütürken, sendikal bürokrasinin, işçi sınıfını düzen adına kontrol altında tutan gerici siyasal bir odak olduğu gerçeğini de hep göz önünde bulundurmalıyız. Sözde muhalif, ilerici, solcu sendikacıların da, bu bürokratik işleyişe karşı çıkmadıkları oranda, böylece onun bir parçası olduklarını da unutmamalıyız.

Dil ve üslup sorunları

“d) Sınıf çalışmasında karşılaştığımız büyük güçlüklerden biri, sınıf kitlelerinin o çok iyi bilinen ideolojik ve kültürel geriliğidir. Bu gerilik yer yer aşırı temkinliliklere, bu ise çalışmanın politik niteliğinin zayıflamasına, hatta geri plana düşmesine neden olabilmektedir. Oysa bu türden güçlükleri üstünden atlayarak ya da etrafından dolanarak değil, fakat doğru tutum ve yöntemlerle üstüne giderek aşabiliriz ancak. Seslenme tarzı, kullanılacak “dil ve üslup”, bunlardan biridir.

e) Sosyalist propaganda-ajitasyonun devrimci özü koruyan popüler dilini geliştirmek, bildirilerimize, bültenlerimize, işçilere hitap edecek özel broşürlerimize hâkim kılmak, onu olağan seslenme tarzı haline getirmek durumundayız. Elbette bu gerçek bir sınıfsal dil olmalıdır. İşçilerin gündemine özel bir ısrarla temel toplumsal ve sınıfsal gerçekleri sokmaya çalışmalıyız. Yaşadığımız toplumun sınıf yapısını, sınıfsal egemenlik olgusunu, sömürü ve mülkiyet ilişkilerini, servet ve sefalet gerçeğini, sosyal sorunların ekonomik-sınıfsal kaynaklarını, emperyalist egemenlik ilişkilerini ve elbette tüm bunların her günkü siyasal yaşam ve sorunlarla kopmaz bağı, her vesileyle ortaya koyabilmek durumundayız.”

(TKİP 30. Yıl Konferansı Bildirgesi'nden...)

“Çalışmamızın bir diğer sorunu, sınıfa seslenişte dil ve üsluptur. Bu konuda çok şey söylemiş, birçok tartışma yapılmıştır. Bir önceki parti kongresi bu sorun üzerinde özellikle durmuştur. Konu **30. Yıl Konferansı**'nda da ele alınmıştır.

“Öncelikle bu sorunun teknik bir yaratıcılık ya da beceri sorunu olmadığı, politik yetersizliğin yansıması olduğu konusunda açık bir fikre sahip olmalıyız. Bizim sorunumuz kendi başına daha popüler, daha canlı ve daha sade bir seslenmeyi başarma sorunu değildir (sorunun böyle bir yanı elbette var). Esas çözüm aradığımız sorun, temel toplumsal-siyasal gerçeklerin, sınıf kitlelerinin mevcut bilinç ve eğitim düzeyi gözetilerek, en güçlü ve etkili biçimde nasıl aktarılacağı sorunudur. Bunu başarabilmek ise her şeyden önce temel siyasal gerçekler ve bunların gündelik olaylara nasıl yansıdığı konusunda tam bir politik açıklık sahibi olmaktan geçmektedir.

“Siyasal çalışmamız gündelik olaylar ile bu olaylara yol açan temel sınıfsal ve siyasal olgular arasındaki ilişkileri gereğince kurmakta zorlanmaktadır. Böyle olunca, sesleniş ya sadelik ve popülerlik adına siyasal açıdan zayıf söylemler üzerinden şekillenmekte, ya da güncellikten kopuk genel propaganda biçimi kazanmaktadır. Bunun temelinde öncelikle kadrolarımızın ideolojik-teorik donanımı sorunu yatmaktadır. Bunun içindir ki, başta merkezi organlarımız olmak üzere tüm organlarımız sınıf hareketini ilgilendiren siyasal ve toplumsal gerçekler üzerinden döne döne tartışmalı, ayrıntıya inerek bunların hedef kitlemize nasıl anlatılacağı üzerinde durmalıdır. Bu yapıldığı, buna gereken önem ve emek verildiği koşullarda, dil ve üslup sorununda da önemli bir gelişim yaşanacağı görülecektir.

“Bu konuda dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta, propaganda ve ajitasyonun birleştirilmesi gerekliliğidir. Leninist yazındaki görevleri anlamayı ve yerine getirmeyi kolaylaştıran bazı ayrıştırıcı tanımlamalara rağmen, propaganda ve ajitasyon içiçe geçen olgular olmak zorundadır. Özellikle bugünkü sınıf hareketi gerçekliğinde, gündelik olaylar üzerinden

(Devamı s.23'de)